

norsk filatelistisk tidsskrift

nft 10
DESEMBER 1988

*God jul
og godt nytt år!*

AV INNHOLDET: Bodil Hillesøy ny forbundssekretær, s. 469 • Resultatene av NFT's konkurranse 1988, s. 470 • Postkortsamling: Julekort med nisser en gammel tradisjon, s. 473 • Ballongbrev fra Paris, s. 478 • Hva skrives det om?, s. 482 • Heraldikk på norske frimerker, s. 486 • Brevet til England med den halverte åtte-skilling 1861, s. 494 • Oblater og oblatstempler, s. 498 • HÅLOGALAND 88 — en positiv utstilling, s. 502 • NYTT om nye frimerker, Litteratur, Vi sakser, Postkassen m.m. Tilsammen 44 sider.

☐ Turid Veggeland, Skien, gikk av med seieren i NFT's konkurranse 1988. Her får hun overrakt førstepremien av Sven Andersen under et møte i Skien Filatelistklubb. Se side 470.

Stor frimerkeauksjon!

Den 21. januar i Oslo

Vi nevner:

Danske brev med bl.a. 16 sk. stukken kant + 4 sk. Septer

- ★ Fin avdeling Skilling Posthorn: Enkeltmerker og brev
- ★ Mange morsomme norske brev for stempelsamlere.
- ★ Bra Bypostavdeling.
- ★ Norske enkeltmerker, samlinger, lot og «rotekasser».
- ★ Endel utenlandske enkeltmerker og samlinger.

Be om gratis rikt illustrert katalog som vil bli utsendt i romjulen
Vi benytter anledningen til å ønske alle våre kunder og innleverere:

**En riktig God Jul
og et Godt Nytt År!**

DANO FRIMERKEAUKSJONER

Sandesundveien 14. Tlf.: 09/15 10 41. Postboks 203, 1701 Sarpsborg

VI ØNSKER ALLE VORE GAMLE OG NYE KUNDER EN
GOD JUL OG ET GODT NYTÅR

Juletilbud

ÅRSMAPPER

Grønland

1977	1	75,-
1977	2	40,-
1977	3	40,-
1978		38,-
1979		38,-
1980		38,-
1981		55,-
1982		30,-
1983		79,-
1984		45,-
1985		48,-
1986		38,-
1987		69,-

ÅRSMAPPER

Færøerne

1975/76		1250,-
1977		125,-
1978		60,-
1979		55,-
1980		32,-
1981		48,-
1982		35,-
1983		69,-
1984		85,-
1985		85,-
1986		110,-
1987		110,-

FÆRØERNE KOMPLET

1—63 opsat på blade
med klemmelommer
kun: 325,-

FÆRØERNE KOMPLET

Postfrisk

1—165	849,-
-------	-------

ÅLAND ÅRSMAPPER

1984	110,-
1985	55,-
1986	69,-
1987	60,-
1988	60,-

ÅRSMAPPER

Danmark

1969	400,-
1970	100,-
1971	100,-
1972	130,-
1973	85,-
1974	80,-
1975	80,-
1976	70,-
1977	70,-
1978	50,-
1979	50,-
1980	50,-
1981	80,-
1982	75,-
1983	99,-
1984	140,-
1985	198,-
1986	175,-
1987	99,-

ÅRSMAPPER

Island

1974	130,-
1975	100,-
1976	75,-
1977	75,-
1978	95,-
1979	80,-
1980	75,-
1981	125,-
1982	95,-
1983	155,-
1984	155,-
1985	110,-
1986	155,-

GRØNLAND AMERIKA

Udgave 8—16

Stemplet	995,-
Postfrisk	1290,-

SLESVIG POSTFRISK

1—14	180,-
15—28	110,-

ISLAND MINIARK

Nordia I, II, III

Stemplet/postfrisk	
samlet	150,-

ISLAND

PJONUSTUMERKI

Altinget luxus stemplet	
AFA:	9200,-
NU:	5900,-

NORGE NORDKAPP 1

Stemplet	550,-
----------	-------

NORGE POLMÆRKER

POSTFRISK

PR. SÆT:	375,-
----------	-------

LEGION STEMPLET/

POSTFRISK

395,-

NORWEX 1955

STEMPLET/POSTFRISK

pr sæt	195,-
--------	-------

FINLAND ZEPPELIN

stemplet	1250,-
postfrisk	1050,-

FINLAND

FELTPOST 1983

på brev	900,-
---------	-------

DANMARK

DYBØLFIERBLOKKE

postfrisk	550,-
stemplet	450,-

DANMARK

GAMMEL LUFTPOST

komplet stemplet	
	1350,-

ALLE PRISER INKL. FORUDBETALING TIL GIRO 1 99 89 96 OSLO + 20 KR. (PORTO)

Har De fået vort salgskatalog som bl.a. indeholder tilbud på bl.a. Enkeltmærker, samlinger, minneblokke, FDC, m.v. fra Skandinavien samt pakker fra hele verden. Dette tilsendes **GRATIS** til alle seriøse samlere ved henvendelse til

CN FRIMÆRKER

Boks 248 - 4000 Roskilde Danmark

Medlem af Danmarks Frimærkehandlerforening

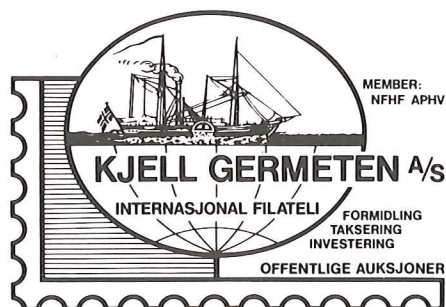
NYE FANTASTISKE OBJEKTER OG SAMLINGER

kommer opp på vår auksjon i Oslo 8. april. Men vi trenger mer materiale for å dekke den store etterspørselen. Innlevering bør skje før 15. januar!

Takk til alle som bidro til vår suksess i 1988, hvor vi arrangerte de to største auksjonene her til lands med et salg på nær 100%.

***Vi ønsker alle en riktig
God Jul og et godt nytt år!***

Elisenbergveien 19 (02) 441914
P.O.Box 3088, Elisenberg Oslo 2

NUMMER 10
DESEMBER 1988
47. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

Flere «rare» poststempler

Vi har i det siste gjengitt endel poststempler som slett ikke er i tråd med gjeldende rettskrivings-regler eller med offisielle betegnelser. Denne gang kan vi vise et «moderne» stempel fra Trondheim, nærmere bestemt fra Lademoen Postkontor. Her har man feilaktig satt inn navnet «LANDEMOEN 4» istedetfor «LADEMOEN 4». Det avbildede stempelet er fra 21.10.87. Stempelet skal visstnok ha vært i bruk i to dager før man oppdaget skrivefeilen og tok det ut av bruk. Det er Erik Juel i Trondheim som har funnet dette stempel-avtrykket og latt NFT få gjengi det.

☐ Stempelet med LANDEMOEN

nft

Postkassen

Ang. «IKKE OBLAT-STEMPEL, MEN TROLIG KONTROLL-STEMPEL» av Bjørn E. Bunæs i NFT nr. 8/88

Jeg takker for hans svar.

Jeg har registrert et stempel lik det som Bunæs kaller fig. 1, med nr. 43 og i rød farge.

I tillegg har jeg registrert tre til av samme

type, men større, 18 mm i sort farge med følgende nr.: 13, 18 og 21. Alle er brukt på 45 øre luftpost (nk.nr. 253), og stemplet midt på. Det er ikke antydning til noen andre stempler (stedsstempler) på noen av merkene.

Med hilsen

Terje Skjoldal

4560 VANSE

NORGE POSTFRISK

HANDLERKATALOGEN
÷ 50%

Leveringstid ca. 10 dager.

Ikke send forskudd

Objektene leveres mot postoppkrav
for vår regning.

Fast ekspedisjonsgebyr kr. 10,-

SEND MANKOLISTE
GRATIS TILBUDSLISTER

PÅL LUNDSTAD

FRIMERKER & TILBEHØR

POSTBOKS 841

3002 DRAMMEN

**under
lupen**

Redaktørens egen spalte

Grønlands Postvæsen jubilerer

Det grønlandske postvesen kunne i løpet av 1988 feire 50-års jubileum. Det gjorde man bl.a. ved å utgi et jubileums-frimerke med tilleggsverdi den 16. september.

Grønland har hatt – og har fortsatt på en del områder – tilknytning til Norge. Fra det tiende til det femtende århundrede var det små norske bosetninger på Grønland – og nordmenn «koloniserte» denne verdens største øy også i de følgende århundreder. Men da unionen mellom Norge og Danmark ble oppløst i 1814, var det Danmark som sikret seg de delene av Grønland som var kolonisert. Norge mente imidlertid at man fortsatt hadde rettigheter hva fiske og fangst i området angår, og det var først i 1933 at domstolen i Haag overga hele Grønland til Danmark mer eller mindre til «odel og eie». Under siste verdenskrig ble imidlertid Grønland midlertidig et protektorat under USA, hvilket bl.a. fikk visse filatelistiske følger.

Men det var altså i 1938 at Grønland fikk «eget» postvesen. Før den tid kunne man sende brev fra Grønland til Danmark porto-fritt, mens man måtte betale for forsendelse av pakker. Det var derfor «at Den Kongelige Grønlandske Handel» allerede i 1905 utga tre pakkeporto-merker og lot disse supplere etter behov i årenes løp. Men da man i 1938 utga «ordentlige» frimerker fra det grønlandske postvesen, ble det slutt på pakkeporto-merkene.

Det var i november 1938, i skrivende stund nokså nøyaktig 50 år siden, at den offisielle posttjenesten ble satt igang og de første frimerkene med Kong Christian X og isbjørnen ble levert fra trykkeriet. Utgivelsesdagen er forøvrig offisielt den 1. desember, – men det var altså den dagen de ble lagt ut til salg i København. Under krigen ble en serie på ni merker trykket av American Bank Note Company. Disse merkene ble først lagt ut til

salg til samlere i august 1944, men ble først utgitt i Grønland den 1. februar 1945. Senere i 1945 fikk serien et overtrykk «DANMARK BEFRIET 5 MAJ 1945». Hvor store opplag disse merkene egentlig fikk, har man inntil nylig diskutert intenst. Men sikkert skal det være at en stor del av dem ble kjøpt opp av amerikanske handlere og aldri kom frem til Grønland og postvesenet der...

Grønlenderne har gjennom årene stadig forsøkt å bli så lite avhengige av Danmark som mulig. I 1969 gikk man over til å bruke den grønlandske betegnelsen KALATDLIT NUNAT på merkene, ved siden av den danske landsbetegnelsen Grønland. I 1978 ble denne betegnelsen «eskimofisert» og har siden hett KALAALLIT NUNAAT. Men betegnelsen Grønland består fortsatt også på frimerkene. Grønland har også fått sitt eget flagg, selv om myndighetene i Danmark slett ikke har vært glade for også denne selvstendighetsidéen.

De grønlandske frimerkene er populære blant samlere. Motivene gjenspeiler da også på en fin måte Grønlands historie og kultur, og man har fortrinnsvis brukt lokale kunstnere til utformingen.

Vi vil med dette gratulere Grønlands Postvæsen med jubileet!

E.S.

God jul – godt nyttår

Redaktøren og forretningsføreren for NFT vil med dette ønske alle lesere, bidragsytere og annonsører en god jul og et riktig godt nyttår!

E.S.

Bodil Hillesøy ble ny forbundssekretær

Norsk Filatelistforbund styre har ansatt **Bodil Hillesøy** som heltidsansatt forbundssekretær. Bodil Hillesøy tiltrer 1. januar og vil fra årsskiftet bl.a. bli daglig leder av Forbundets kontor i Oslo.

Bodil Hillesøy er født i Tromsø for 44 år siden. Hun har arbeidet i mange år i Postens Filatelitjeneste og kjenner norske frimerkesamlere og deres spesielle «krav» gjennom dette arbeidet og i møte med adskillige av dem på messer og utstillinger.

Bodil Hillesøy har arbeidet i Postverket siden i 1962. Hun har gjennomgått Postskolens Trinn I og Trinn II og har tatt utdanning i fransk ved voksengymnas. Videre har hun hatt kurs i fransk ved Oslo Språksenter, språkkurs ved Centre Culturel Francais og studert fransk gjennom et tre måneders språkstipend med opphold ved Eurocentre språklaboratorium i Paris. Fransk kunnskapene har hun videre perfektionert gjennom Postver-

□ *Bodil Hillesøy*

kets franskopplæring og ved kortere språkkurs i Frankrike. Hun har også gjennomgått kurs i tysk ved Goethe-Instituttet i to år.

I Postverket har hun vært postkasserer ved diverse postkontorer og instruktør ved Postskolens Trinn I. Videre har hun opparbeidet administrativ praksis som poststyrer ved Slepends Postkontor i fem år før hun begynte i filatelitjenesten.

Der har hun bl.a. vært arbeidsleder og regnskapsfører.

– Postverket er en bra arbeidsplass, sier Bodil Hillesøy til NFT's redaktør.

– Men etter å ha vært der i så mange år, hadde jeg lyst til å prøve noe annet. Og etter å ha truffet så mange frimerkesamlere gjennom årene på utstillinger og messer i inn- og utland, fant jeg nettopp denne stillingen som sekretær i Norsk Filatelistforbund særdeles interessant. Jeg gleder meg til å ta fatt, sier Bodil Hillesøy, som allerede under forbundsstyremøtet i Kristiansand i november fikk anledning til å møte hele styret og de andre funksjonærene hun skal samarbeide med i tiden fremover.

For vår egen del vil vi gjerne si at vi syntes det var overmåte vellykket med et kvinnelig innslag tilstede under styreforhandlingene.

Vi ønsker Bodil Hillesøy hjertelig velkommen som forbundssekretær!

E.S.

OBS!

NFT FORNYELSE AV

OBS!

ABONNEMENTET FOR 1989

Abonnementsprisen for 1989 fastsatt til: kr. 130,— for direkteabonnenter i Norge og Norden, kr. 145,— til Europa utenfor Norden, og kr. 155,— for abonnenter utenfor Europa sendt med luftpost.

NFT, Postboks 2517, N-7002 TRONDHEIM. Postgirokt.: 3597200.

Resultatene av NFT's konkurranse 1988:

1. premie til Turid Veggeland i Skien - vi gratulerer!

NFT's premiekonkurranse for 1988 er avgjort. Vi gratulerer vinneren Turid Veggeland, Ravnåsen 20 B, 3700 Skien, med førstepremien, et flott eksemplar av NK nr. 94 (halvannen krone Kong Haakon 1909)! Hun fikk premien overrakt av forbundsstyremedlem Sven Andersen på et møte i Skien Filatelistklubb. Turid Veggeland var ikke medlem av klubben før hun kom dit - men søkte om medlemskap der og da...

De øvrige store og små premie-vinnerne vil i tur og orden få tilsendt sine premier i posten.

Deltagelsen i konkurransen var også denne gang meget stor, og NFT's redaktør har brukt mange kvelder og netter med å gå gjennom samtlige besvarelser.

Under dette arbeidet, la NFT's redaktør merke til at det var forholdsvis mange kvinnelige deltagere med denne gang. Det synes derfor som om oppfordringen på siste landsmøte om å slippe kvinnene mer til, ihvertfall har resultert i mer aktiv filatelistisk interesse blant de kvinnelige samlerne. Også listen over premievinnerne gjenspeiler dette store hunnkjønnsinnslaget. Det er ikke

□ Slik ser førstepremien ut denne gang, et pent rundstemplett eksemplar av NK nr. 94 (1 1/2 kr. Kong Haakon 1909) med dato 1.IX.11.

bare førstepremien som gikk til en kvinne,- også forholdsvis mange av de andre premiene tilfalt kvinnelige deltagere.

Imponerende kunnskaper

La det være sagt med en gang: Undertegnede er imponert over de kunnskaper innsenderne er i besiddelse av! Mange hadde svart riktig på alle spørsmål, til tross for at det hadde oppstått en feil i spørsmål nr.2 i annen konkurranseomgang. Der var spørsmålet: «Hva var vanlig porto for enkeltvektige brev til Sverige i 1875?» Svaret her skal egentlig være «4 skilling», men akkurat det svaret var ikke med i løsnings-skjemaet. De aller fleste har rik-

tignok funnet ut at fire skilling tilsvarte sånn noenlunde 12 øre, og at det riktige svaret dermed måtte bli «12 øre» og at det var den boksen som måtte krysses ut. Men fordi dette spørsmålet lett kunne forvirre, har vi valgt å se bort fra det og latt konkurransen kun omfatte 19 spørsmål istedetfor 20. Om vi hadde tatt også dette spørsmålet med, ville det likevel ikke ha gjort stort fra eller til, fordi - som sagt - de aller fleste hadde løst også denne «gåten»...

Det måtte også denne gang loddtrekning til. Og Turid Veggelands besvarelse var altså den først uttrukne riktige besvarelsen.

Kommentarer

Også denne gang var det mange som har gitt kommentarer til de enkelte spørsmålene (og svarene). Og det er hyggelig, selv om ikke alle kommentarene - dessverre - var riktige. Noen har f.eks. fått det til at det kostet 3 skilling å sende et enkeltvektig brev til Sverige i 1875, men har likevel krysset av for «12 øre» som riktig svar på oppgave nr.2 i annen konkurranseomgang...

Nok om det. Det viste seg at de aller fleste hadde kommet seg gjennom konkurransen med bare en feil eller ingen. Og det merkelige er jo at det er på et av de enkleste

Premievinneren:

Førstepremievinner Turid Veggeland bor i Skien. Hun er 29 år og samler Norge. Hun er tidligere ikke medlem av noen filatelist-klubb, men er direkte-abonnent på NFT. Da hun fikk førstepremien overrakt av forbundsstyremedlem Sven Andersen på et møte i Skien Filatelistklubb, meldte hun seg sporenstreks inn i klubben!

Premien kom tydelig som en gledelig overraskelse på Turid Veggeland. Hennes Norge-samling er ganske så velbesatt, men akkurat dette merket (NK. nr. 94), manglet hun. Hun var meget glad for å kunne fylle også dette «hullet» i albumet.

Turid Veggeland er utdannet farmasøyt. I studietiden har hun bodd flere steder rundt om i landet, og de to siste årene altså i Skien.

Hun er mer eller mindre «oppflasket» med post og frimerker, idet hun vokste opp med et postkontor i under-etasjen i Galldal i Kvinesdal, der hennes far var poståpner.

Turid Veggeland forteller at hun har overveiet å begynne en motivsamling rundt emnet farmasi, som jo er hennes arbeidsfelt til

daglig. Hun er imidlertid litt usikker på hvordan hun kan finne materiale og opplysninger i tilknytning til dette temaet.

Kanskje noen av NFT's lesere kan hjelpe henne med det? Det må da finnes mange frimerker med motiver som penser inn på apotekarbeid, legemidler og medisiner. Kanskje vil formannen i Landsforeningen for norske motivsammlere, Eivind Evenesen, kunne pense henne inn på rett spor?

spørsmålene de aller fleste har gjort feil, nemlig i spørsmål nr. 9 i første konkurranse-omgang. Spørsmålet her lød: *Hvilke land i Norden hadde tagger på sin første frimerkeutgave?* Mange har svart «Sverige», hvilket na-

turligvis er rett. Men leser man spørsmålet skikkelig, vil man forstå at dette svaret likevel er galt: Spørsmålet starter nemlig med ordet «Hvilke..», som er en flertallsform, og dermed burde man skjønne at det er mer

enn ett land det er snakk om. Det andre landet i Norden som hadde tagger på sine første frimerker, er ISLAND. Det skal altså krysses av både for SVERIGE og ISLAND. Redaktøren av NFT skrev da også en oppfordring om å «lese oppgaveteksten nøye før svaret avgis»...

Et annet spørsmål som tydelig har vakt en del besvær, var nr. 9 i 2. konkurranseomgang. Her var det spørsmål om farvebetegnelsen «skiffergruppen» og hvilket verditegn dette frimerket hadde. Mange har svart «5 kopek», men det er feil. For å komme frem til riktig svar, bør en først finne ut hva «skiffer» egentlig betyr. Og «skiffer» er altså den svenske betegnelsen for «skifer». Så langt kommet, burde man kanskje ha forstått at det er en farvebetegnelse det dreier seg om – og altså på et svensk frimerke. Skifer-farven kan nærmest karakteriseres som «grå-blå». I svenske kataloger, f.eks. FACIT, finner man ganske fort at betegnelsen «skiffer-gruppen» er brukt om de forskjellige utgavene av «4 skilling bco.» Svaret som skal krysses av blir altså «4 skilling».

Det forekom feil svar også på flere av de andre spørsmålene, men her var det omtrent likelig fordelt over hele skalaen - og slett ikke mange feil.

Her er listen over premievinnerne:

Vinnerne i NFT's konkurranse 1988 ble:

1. Turid Veggeland, Ravnåsen 20 B, 3700 Skien.
2. Kjell Erik Pettersen, Skjelstadmark, 7250 Hegra.
3. Øivind Westbø, Utsikten 5, 4816 Kolbjørnsvik.
4. Anne Berntsen, Seljeklia 1 a, 4790 KLillesand.

5. Roger Verstað, Furulia 2, 4060 Kleppe.
6. Hans Wolf, Skrivervn. 21 D, 3945 Eidanger.
7. Øystein Pedersen, Brattlivn. 21, 6400 Molde.
8. Berit Thornes, Hellevn. 24, 4300 Sandnes.
9. Stein Magnesen, Londalsflaten 70, 5230 Espeland.
10. Lise Nordby, Konvallvn. 23, 2400 Elverum.
11. Lars Bråtalen, Tokerdberget 3, 0986 Oslo 9.
12. Anne Karine Almendingen, Boks 29, 8801 Sandnessjøen.
13. Per Helge Nylund, Kveldroeven 29 c, 9000 Tromsø.
14. Terje Karterud, Boks 30, 7075 Tiller.
15. Rolf Vindal, Gloveveien 25, 3200 Sandefjord.
16. Tormod Braaten, Ostadalsvn. 72, 0753 Oslo 7.
17. Sven Andersen, Langåsveien 9, Oslo 8.
18. Per Morten Vaadal, 7580 Selbu.
19. Harald Rønning, Postboks 2231 Solli, 0201 Oslo 2.
20. Terje Gillesen, 7533 Kopperå.
21. Torbjørn Larsson-Fedde, Skottegt. 4, 4550 Farsund.
22. Otto Fotland, Stasjonsgt. 20 B, 3048 Drammen.
23. Svein Bye, Olav Liljekransstien 6, 4021 Stavanger.
24. Viktor A. Østgård, S. Skogvei 65 c, 5037 Solheimsvik.
25. Thore Berg, Kroksveien 12, 3050 Mjøndalen.
26. Paal Schwensen, Nordbyveien 40, 2800 Gjøvik.
27. Agnar Sandmo, Øyjordsbotten 28 A, 5035 Bergen-Sandviken.
28. Kjell Strøm, Liakroken 28, 5090 Nyborg.
29. Ragnvald Hansen, Grønsundveien 4, 0198 Oslo 1.
30. Bjørn Marstrøm, Langgt. 10, 3080 Holmestrand.

Løsningene på konkurransene:

KONKURRANSE nr. 1:

1. Unikat.
2. Akershus festning.
3. 3.
4. 10 øre.
5. 1972.
6. 39.
7. NFU.
8. 1 mark.
9. ISLAND og SVERIGE.
10. Ungarn.

KONKURRANSE nr. 2:

1. Flyktningehjelpen.
2. UTGÅR
3. 3.
4. 45 øre.
5. Blokker a 6.
6. 1892.
7. 172.
8. Toronto.
9. 4 skilling.
10. Frankrike.

nft

Vi sakser

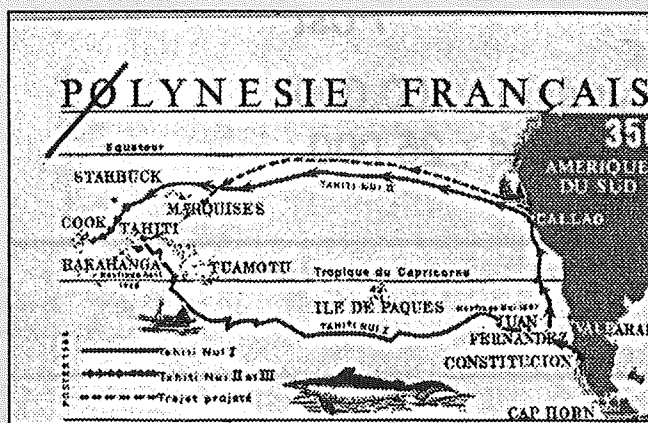
Gikk imot teoriene til Thor Heyerdahl

Fransk Polynesia hedrer forskeren Eric de Bisschop på en utgave som – til en viss grad – har tilknytning til Norge. Bisschop gikk nemlig imot noen av Thor Heyerdahls teorier om Stillehavet og Polynesia.

Bisschops bedrifter skriver seg fra 30 år tilbake, – ti år etter at Heyerdahl gjennomførte sin Kon Tiki-ekspedisjon over Stillehavet. Bisschop – som ikke er særlig kjent – hadde satt seg fore å motbevise Heyerdahls teori om hvordan Polynesia ble befolket. Han mente at det tvertimot kunne være *polyneserne* som hadde befolket *Syd-Amerika*, og ikke omvendt, og at dette hadde skjedd på et tidligere tidspunkt enn det Heyerdahl omtaler.

Bisschop var journalist. Han bygget en flåte på 12x5 meter av bambus på Tahiti, selte til Chile og returnerte via den ruten Kon Tiki brukte. Flåten ble slått til vrak ved ankomsten til Cook Island den 30. august 1958, og Bisschop omkom. Han ble 68 år.

(Berlingske Tidende)

□ Fransk Polynesia hyller Eric de Bisschop.

Postkortsamling stadig mer utbredt:

Julekort med nisser en gammel tradisjon

(De avbildede kortene er utlånt av Jan A. Hansen, 7061 Tanem)

«Postkortsamleriet», som mange ynder å kalle det, har de siste par årene virkelig hatt vind i seilene her i landet. Studerer man auksjonskataloger, vil man finne at det utbys stadig flere postkort – og at prisene som betales enkelte ganger synes å være formidable. Flere og flere samler postkort, og postkortsamlerne har fått sine egne foreninger. Og det er ganske mange blant dem som har vært «rene» filatelister og praktisk talt utelukkende har studert 20 millimetre og forskjeller på Norge nr. 1, som nå også har begynt å interessere seg for postkort.

Er så slikt «postkortsamleri» også filatell? Ja, mange spør – og menningene er delte. Men uansett hva man mener, – også denne grenen av vår kjære hobby er sikkert kommet for å bli.

Å skulle skrive litt om postkortsamling når man slett ikke har greie på det, er naturlig nok ikke lett. NFT's redaktør hadde håpet å få en «spesialist» til å ta seg av slikt stoff, men har ikke lyktes. På bakgrunn av samtaler med flere postkortsamlere, har jeg imidlertid ment meg kompetent til å slå ned

noen linjer – og da spesielt om en gren av denne form for samling, nemlig samling av eldre julekort. Dette fordi vi synes det kan passe i det nummer av NFT som kommer like oppunder jul.

Fra 1500-tallet

Skikken med å sende julekort til hverandre er faktisk gammel. Allerede på 1500-tallet begynte de «rike» å gi hverandre skrevne hilsener ved juletider, og kortene var

□ Kortene ble før århundreskiftet gjerne overrakt personlig, men også sendt i posten – i lukket konvolutt.

forholdsvis enkle og upretensiøse – og gjerne med et religiøst motiv. På 1800-tallet ble denne skikken mer vanlig også blant «almuen», idet man nå kunne produsere kort i flere farver på en forholdsvis billig måte.

I Norge ble det først vanlig med julekort i 1870–80-årene. De første ble produsert i Tyskland på bestilling fra norske forhandlere – noe senere fikk vi de amerikanske med gullglitter laget i USA. En av de første kortutgiverne var F. Beyer i Bergen, som utga egne kort med «Glædelig jul» i 1870. En annen tidlig kortutgiver var H. Moe i Trondheim. Derfra kom det både landskapskort og kort med nisser på låven, tegnet av Chr. Eggen.

Nissekort

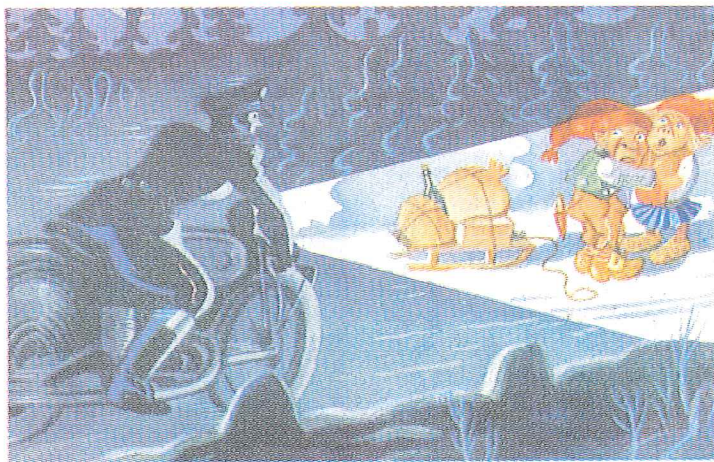
Det første nissekortet her i landet var imidlertid tegnet av Wilhelm Larsen, som gjennom årene kom til å bli en av de virkelig store julekorttegnerne, men som – i motsetning til mange andre tegnere – ikke klarte å markere seg som kunstner på annen måte. Larsen tegnet julenissen som en hvitskjeget liten «kaill» i grå klær og rød topplue, og denne «prototypen» gikk senere igjen hos julekorttegnerne i mange, mange år.

En annen tegner som kom til å markere seg med nissekortene, var Nils Bergslien. Han kom fra en kunstnerfamilie, og ble også kjent som maler. Hans nissemotiver finnes også på større malerier som henger i gallerier rundt om. Også Th. Kittelsen tegnet mange nissekort i sin egen stil.

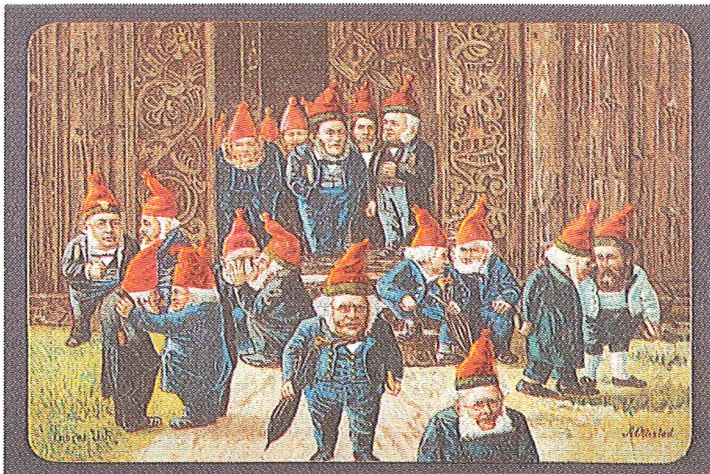
Mange år senere dukket det opp nok et «julekortnavn», Kjell Aukrust. Han tegnet et hundretalls kort fra 1937 og frem til midten av 1950-årene.

□ Kartong-kort fra 1890-årene.

□ Under krigen kom det mange såkalte patriotiske kort som drev gjøn med tyskerne. Her er det en motorsyklist som overrasker et ungt nissepar. Legg merke til at motorsyklisten minner mistenkelig om en tysk offiser. Og nisselua ble etterhvert symbolet på god nasjonal holdning.

□ Slike kort ble gjerne overrakt personlig.

□ Kjell Aukrust var en flittig julekorttegner fra 1937 og utover. Han tegnet mange av kortene med nisser, og formet en nisse-type som ble kopiert av mange andre kunstnere.

Nisselua symbol

Under siste verdenskrig dukket det opp ikke så rent få julekort med nisser tegnet av «ukjente» kunstnere. Dette var kort med et politisk tilsnitt, idet de på en fordekt måte harselerte med tyskerne og okkupasjonen av Norge. Den røde nisselua ble faktisk etterhvert betraktet som symbolet på en god «jøsning», og tyskerne arresterte folk som med nisseluen markerte sitt standpunkt mot okkupasjonen. Blant disse «ukjente» korttegnerne finner vi flere som senere ble kjent som kunstnere.

De første norske julekortene, enten de nå hadde nisser eller landskaper som motiver, var adskillig tykkere enn de vi er vant med i dag. De ble kalt «kartongkort», hadde runde hjørner og gullsnitt, og var meget forseggjort. Svært ofte ble de slett ikke sendt i posten, men overrakt personlig. Både disse og noen «forløpere» ble derfor gjerne kalt «overrekkelsekort». Noen ble likevel sendt i posten, men da i konvolutt.

Julekort i 1880

Det var først rundt 1880 at det ble tillatt å sende julekort – eller prospektkort i det hele tatt – på den måten vi er vant med i dag. Og før 1905 måtte selve hilsenen skrives på prospektsiden – eller «billedsiden», for å bruke et mer alminnelig uttrykk. Det var gjerne åpne felt inne i bildet hvor hilsenen kunne skrives. Men så kom de såkalte todelte postkortene, hvor adressen kunne skrives til høyre og hilsenen til venstre. Dette er den type postkort vi fremdeles har i dag.

Det ble også utarbeidet spesielle portotakster for slike julehilsener. Inntil 1907 måtte man betale trykksakporto for julekort som ble sendt uten

konvolutt. Men så kom det «julekorttakst» for «fem ord eller mindre», som det het, og etter at det nå ble forholdsvis billig å sende kort i posten, tok denne skikken seg voldsomt opp.

«Sancta Claus»

Nissen som julekortmotiv har også forandret karakter gjennom årene. Til å begynne med ble nissen fremstilt som

en liten «tusseladd», uflidd og gjerne merket av omgang med alkohol. Senere har vi fått den amerikanske «Sancta Claus»-tradisjonen inn i bildet, med den voksne, trinne, joviale nissen med rendyrsleden på vei med julegaver til snille barn. Noen av de første kortene med «den snille» nissen avbildet for øvrig griser som trekkdyr for nissen...

I dag har nissen mer utspilt sin rolle som julekortmotiv. I dag har vi fått de doble kortene, utgitt av UNICEF og tegnet av verdensberømte kunstnere, og vi må legge dem i konvolutt for å få dem sendt i posten. Og dermed er vi tilbake der vi startet: De første kortene vi hadde måtte også legges i konvolutt...

E.S.

nft

Litteratur

Filatelistisk ÅRBOK 1988

Utgiver: Norsk

Filatelistforbund

Redaktør: Kr. Wilhelmsen

Årets «ÅRBOK» kom til Frimerkets Dag (men til NFT's redaktør noe senere, dessverre), og er etter mitt skjønn en av de beste hittil. Et vell av interessante artikler gjør den til interessant lesning.

Noe er skrevet spesielt for årboken, men mye er hentet fra klubb-bladene rundt om. Kanskje de mest interessante artiklene er hentet fra Frimerke Forum, et blad undertegnede dessverre ikke mottar (til tross for flere løfter om det motsatte). Nå leser jeg de fleste andre klubb-bladene, så endel av stoffet er med andre ord kjent for meg. Men altså, – stoffet fra Frimerke Forum var aldeles nytt – og interessant. Bl.a. fant vi en artikkel av Geir Kaasa: «Da Skandinavia var et urolig hjørne av Europa», en artikkel av Harry

Snarvold: «Prefrimbrevens vei fra avsender til mottager» og en artikkel av Ivar Sundsbø: «Brevforsiden er en viktig posthistorisk kilde» – artikler med posthistorisk tilsnitt og interessante for et langt større publikum enn i et klubb-blad, vil jeg tro.

Å gi seg til å ramse opp artiklene ellers i Håndboken, vil føre for langt. Men vi vil likevel nevne Egil H. Thomassens artikkel «Post fra norske FN-styrker», som tydelig er skrevet spesielt for boken.

Kr. Wilhelmsen gjør et meget godt arbeid med disse årbøkene, og det er å håpe at flest mulig anskaffer seg dem, slik at salget blir så stort at utgivelse er «sikret» også neste år. Årbøkene vil bli en kilde til viten og som oppslagsverk for nye skarer av frimerkesamlere i årene fremover. Klubb-bibliotekene bør sikre seg minst et eksemplar av hver årgang.

Det er til slutt grunn til å nevne at årets ÅRBOK også inneholder Norsk Filatelistforbunds MINNEARK Nr. 5, hvor det er gjengitt en telegrafoffiser fra 1910, frankert med jubileumsfrimerket i forbindelse med at Sambandstroppene var 100 år – og stemplet på Jørstadmoen med spesialstempelet HÆRENS SAMBAND.

E.S.

KRONET POSTHORN — NUMEDALSBANEN

Numedalsbanen nedlegges fra 1.1.1989. I anledning siste tur til Rødberg og retur til Kongsberg 31.12. vil det bli opprettet et ambulerende brevhus på banen. Vi utgir en motivkonvolutt for Numedalsbanen, som frankeres med NK 1056 eller 1057, og tilbys i to utgaver, pris kr. 15,- pr. stk:

- 1) Siste tur til Rødberg, sidestemplet RØDBERG
- 2) Siste tur til Kongsberg, sidestemplet KONGSBERG.

Bestillingsadr: **Kongsberg Filatelisklubb**, Postboks 243, 3601 Kongsberg. Postgirokonto: 5 32 13 28.

Vi søker kvalitetsmaterieell til vår store vårauksjon i Oslo

1. APRIL 1989

Spesielt søkes samlinger, brev, enkeltmerker, blokker, helark og postkort fra Norge, men også bedre objekter fra andre land tas med.

Ved større innleveringer kommer vi gjerne og besøker Dem.

Ønsker De kontant oppgjør for Deres frimerker kan vi også vurdere kontantkjøp, eller De kan motta et forskuddsbeløp.

Innleveringer kan skje pr. post eller ved personlig avlevering i såvel Bergen som Oslo.

Innleveringsfrist 1. februar 1989.

F.C.MOLDENHAUER A.S

BERGENS FRIMERKEFORRETNING

i samarbeid med

FRIMERKEHUSET A.S Bergen

og **HANS RODE A/S** Oslo

Post til: Boks 65, 5032 Minde.

Tlf. 05/31 44 20 — 05/29 85 14 — 02/69 70 31

Ballongbrev fra Paris

Av Egil H. Thomassen

Den fransk-tyske krig i årene 1870–71 danner ikke bare rammen om krigshandlinger og nød, men skapte også flere postale nyskapninger og merkverdigheter: De første luftpostforsendelser av stort omfang, den første bruk av mikrofotografi innen posttjenesten, de første luftpostaviser, forløpere for aerogrammet og brevduepost i offisiell tjeneste.

Paris ble omringet og beleiret fra midten av september 1870. Selv om byen hadde store forsyninger av korn og kveg, ble nøden etterhvert stor for byens to millioner innbyggere. Etter å ha vært avstengt fra alle slags tilførsler i over fire måneder, ble de militære ledere tvunget til å innlede fredsforhandlinger mot slutten av januar 1871.

Frankrike og Paris hadde siden brødrene Montgolfiers dager, vært senteret for all ballongflyvning. Under beleiringen skulle behovet for å komme i kontakt med omverdenen gi de franske aeronauter nye utfordringer.

Det ble opprettet to «ballongfabrikker» i Paris, Dartois og Godard. Tilsammen produserte de omkring 70 ballonger, hvorav mer enn 60 ble brukt under beleiringen. Som fabrikkbygninger ble benyttet ledige jernbanestasjoner, og opp til 60 syersker var i arbeid. (Fig. A)

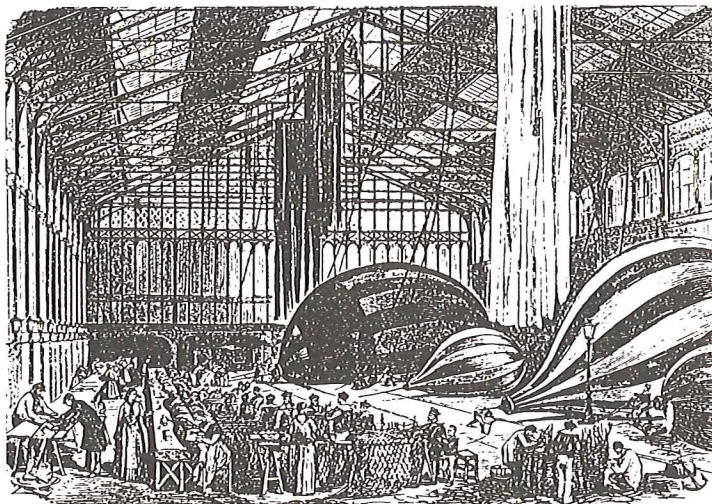
Ballongene hadde en diameter på 15,75 m, veide 415 kg og var dimensjonert for en nyttelast på 1000 kg. Prisen var 4000 franc pr. stk., og betalingen ble utbetalt så snart ballongen var fløyet ut av syne.

I løpet av beleiringen ble det sendt avgårde en ubemannet og 66 bemannede ballonger. De fleste var postførende, og postverket sto som eier. Det ble fraktet til sammen ti tonn post, eller nesten tre millioner brev – foruten trykksaker og aviser. Videre ble det fløyet 100 passasjerer, mange av dem kurerer til de franske styrkene utenfor Paris, mer enn 350 brevduer, seks hunder og mye kommunikasjonsutstyr.

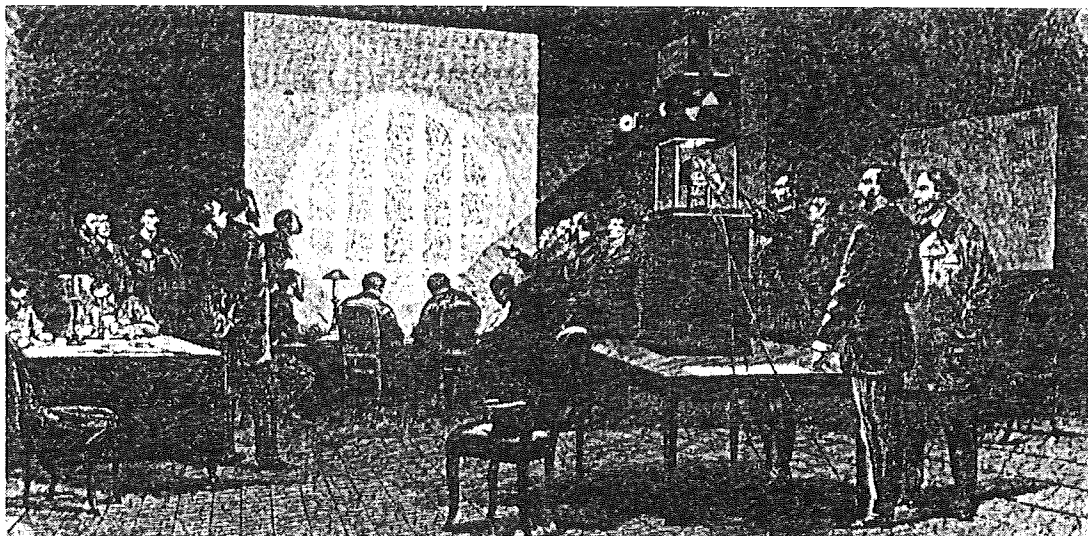
Så snart ballongposten var opprettet, ble det gitt bestem-

melser om postgangen. Brevene skulle ikke veie mer enn fire gram, og de måtte være påført: «par ballon monté» (med bemannet ballong). Posten ble ikke sensurert.

Det var et større problem å få sendt meldinger tilbake til Paris. Det ble gjort forsøk på å sende ballonger, det ble sendt brev i sink-kuler nedover Seinen og med brev bærende hunder. Alt var mer eller mindre mislykket. Det eneste brukbare alternativ viste seg å være brevduer. Og flertallet av ballongene førte for dette formålet med seg duer ut av Paris. I Tours, som var eksilhovedstad, ble det igangsatt en brevsentral for mikrofotografi. En liten pose festet til duens halefjær kunne inneholde 12 filmer med 30 000 meldinger. I Paris

□ Fig. A: Fra Godards' ballongfabrikk i Gare d'Orleans i Paris. Ballongen «Newton», som brevet ble fløyet med, var en Godard-ballong. De var to-fargete, i motsetning til Dartois som laget ensfargete ballonger.

□ Fig. B: Ved telegrafsentralen i Paris forstørres mikrofilmene. To kontorister sørger for avskrift av meldingene.

ble det opprettet et kontor ved telegrafsentralen for å oppfotografere og fordele mottatt post. (Fig. B)

Men heller ikke brevdueposten var sikker. Kulde, tåke, rovfugler og prøyssiske skyttere tok sin store del, og mindre enn 30 brevduer slapp igjennom, noen av dem opptil flere ganger. Den mest berømte av dem sitter i dag utstoppet på postmuséet i Paris.

Så snart en ballong hadde landet utenfor Paris, ble posten bragt til nærmeste postkontor eller til Tours for videreforsendelse til adressatene. Den store majoriteten av posten var til de frie deler av Frankrike. Men det er også kjent brev til de franske kolonier, USA og de øvrige europeiske land.

Ballongbrev fra 1870–71 til Norge er imidlertid meget uvanlige. Det er derfor interessant å kunne referere innholdet i et brev som ble skrevet den 1. januar 1871 av en norsk dame i Paris, og sendt til hennes tante i Christiania. Brevet ble skrevet på et tidspunkt hvor beleiringen hadde pågått i over tre måneder, og

tysterne nettopp hadde satt inn bombardement med langtrevkende kanoner. Det gjengis her med sin originale sprogdrakt og tegnsetting: (Fig. D-E)

«Kjere Tante!

Di er vel i stor ængestelighed for os, da de ved at vi ere alle i Paris, og omringet af den store Prøsiske armé, som vi haaber at de Franske

□ Fig. C: Van Roosebecke var den første som stilte brevduer til disposisjon. Allerede med den andre ballongen fra Paris, den 25. september 1870, sendte han tre duer.

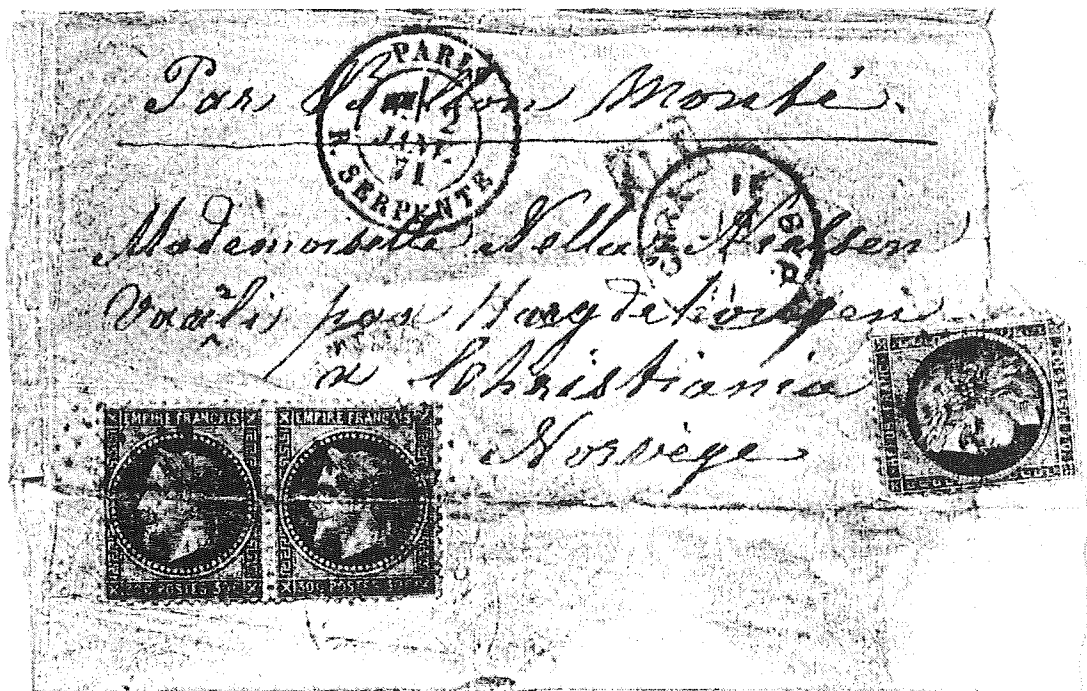

Fig. D: Ballongbrevet fra Paris. Det er frankert med 70 centimes for Norge, og stemplet rue Serpente 2 Janv. 71. Brevet er vennligst stilt til disposisjon av Arne Thune-Larsen, Oslo.

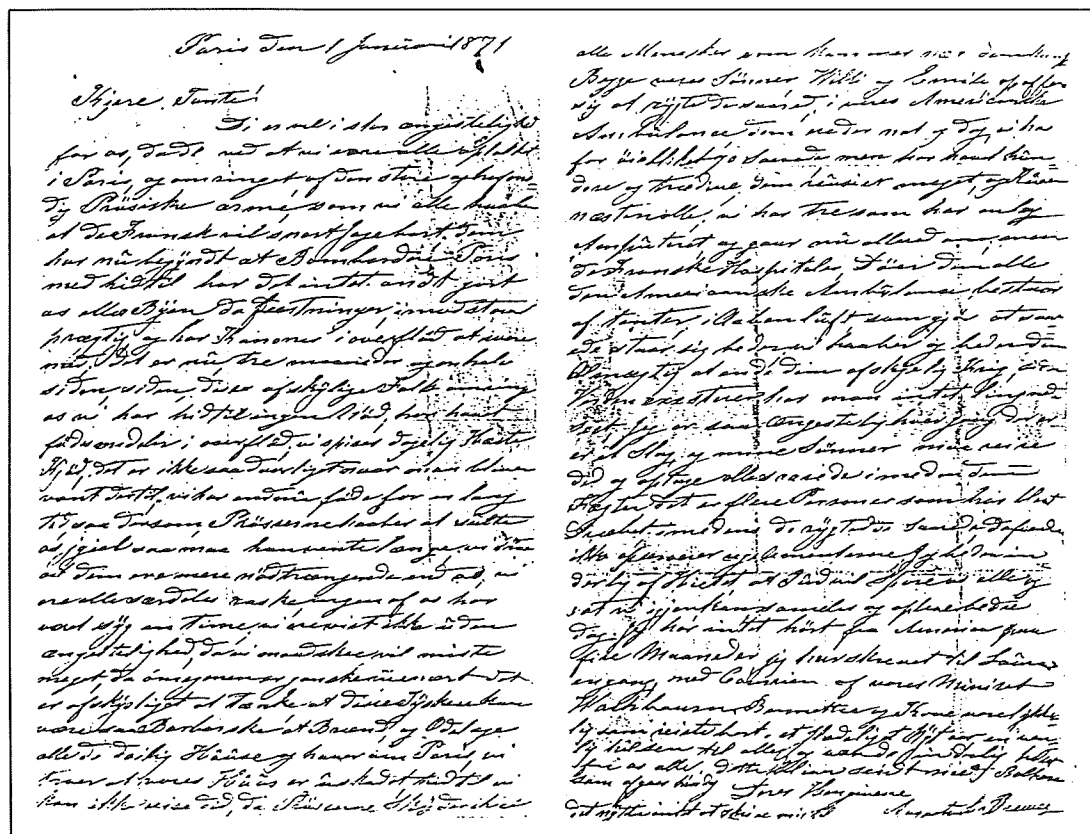
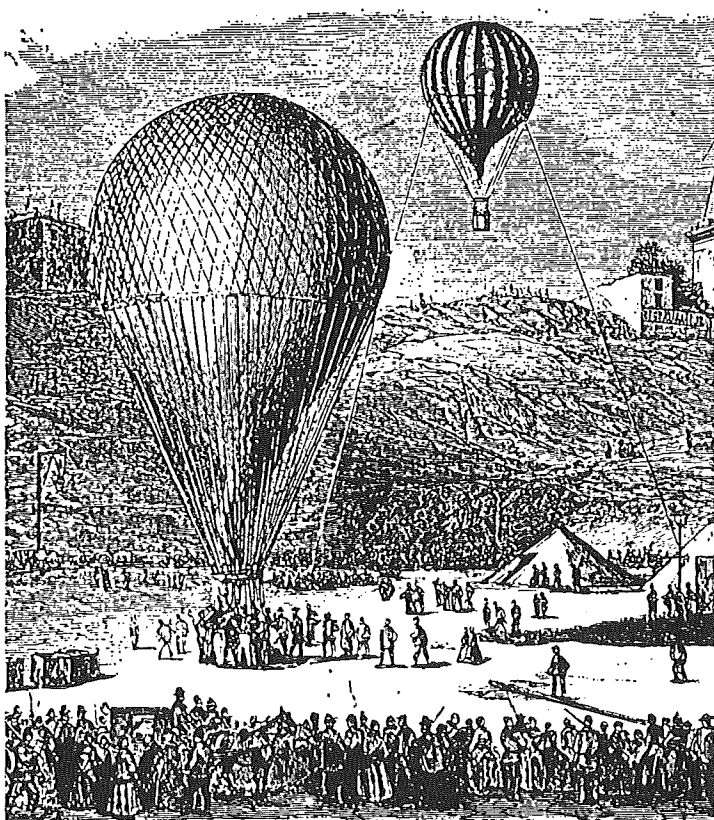

Fig. E: Faksimile av brevets to tettskrevne sider.

vil snart jage bort. dem har nu begynt at Bombardere Paris men hidtil har det intet ondt jort os eller Byen da fæstningen imodstaar prægtig og har Kanoner i overflød at svare med. det er nu tre maaneder og en halv siden disse afskylige Folk omring os. vi har hidtil ingen Nød, har havet fødesmidler i overflød, vi spiser dagelig Hæstekjød, det er ikke saa daarligt naar man bliver vant dertil. vi har endnu føde for en lang tid, saa dersom Prøserne haaber at sulte os igjel saa maa han vente længe. vi tror at dem ere mere nødtrængende end os. vi ere alle særdeles raske, ingen af os har været syg en time. vi ere vist ikke uden ængstelighed, da vi maadske vil miste meget, da omegnen er ganske ruenært. det er afskøeligt at tænke at disse Tyskere kan være saa Barbariske at Brænde og Ødelæge alle de deilig Huuse og have om Paris, vi troer at vores Huus er uskadet hidtil. vi kan ikke reise did, da Prøserene Skjæder ihjel alle Menesker som kommer nær dem. Begge vaares Sønner Willi og Emile opoffere sig at rygte de saarede i vaares Americanske Ambulance, dem ere der nat og dag, vi har for øieblikket 70 saarede, men har havet hundere og trædive; vi har tre som har en leg Amputeret, og gaar nu allerede om. men i de Franske Hospitaler Dør dem alle. den Americanske Ambulance bestaar af telter i Aaben luft som gjør at saarede staar sig bedere. vi haaber og beder den Almægtig at ende den afskøelig Krig, siden Verden existerer har man intet lingnede seet. jeg er saa ængstelig hver gang der er et Slag, og mine Sønner maa reise did og optage alle saarede. det er flere Personer som har blevet Dræbt

□ Fig. F: En postballong avgår fra Place St. Pierre på Montmartre. Den mindre ballongen i baggrunden er en observationsballong.

imedens de røgtede Saarede, da fienden ikke opservere reglementene Jeg beder inderlig af Hiertet at Gud vil spare os alle og at vi igjen kan samles og opleve bedre dage.»

Brevet avsluttes med familie- og nyttårshilsener, og disse linjer:

«Dette bliver sendt med Ballon som afgaar hver dag. det nytter intet at skrive mig til.»

Brevet til Christiania ble stemplet Paris rue Serpente 2 Janv. 71. Det avgikk med den 54. ballongen «Newton» fra Paris klokken fire om morgenen den 4. januar 1871. Ombord var ballongføreren Aimé Ours, kvartermester i marinen og Amable Brousseau, kurér for de franske

styrkene. Videre en kurv med fire brevduer og seks postsekker på tilsammen 310 kg — hvorav 95 kg var brevpost. (Fig. F)

Ballongen forlot Paris i tett tåke, og hele ferden foregikk under de samme værforhold. Etter seks og en halv time uten terrengkontakt, landet den 105 km fra Paris, nær Digny i Eure-et-Loir.

Det var prøyssisk okkupert område. Med hjelp fra patriotiske bønder, ble ballongen demontert og brent, ballongfarerne kledd i landsens klær og sammen med brevduer og postsekker gjemt i et høyløss og fraktet gjennom de tyske linjer. Den 9. januar kom posten frem til et postkontor i det frie Frankrike.

Brevet til Norge ankom Christiania bypost 19.1.71.

Klubbtidsskrifter (VIII):

Hva skrives det om?

Av Kr. Wilhelmsen

Trærne står allerede vinternakne, og den første forsmaken på årstiden som er frimerkesesongen foran noen – vinteren – har meldt seg. Samtidig som trærne mistet sine blader, begynte også de filatelistiske høstbladene å drysse ned i postkassen. Det er altså på tide å se hva den siste tids fangst i så måte bringer med seg.

Først ute var **Frimerker som Hobby** med et vanlig fyldig nummer. Jarle Brosveet tar for seg papirforskjellene i leveransene fra Borregaard, Buskerud og Harrison. I perioder er de samme merkene blitt trykket på papir fra forskjellige leveranser. Disse forskjellige papirene er notert i Norgeskatalogen, men det er absolutt på sin plass å få klart for seg hva forskjellen består i. Man vet aldri hva fremtiden kan bringe med seg av utvikling når det gjelder disse papirforskjellene, og da er det best å sørge for å følge med helt fra starten for ikke å oppdage for sent at man mangler noe. Brosveet påpeker også at Norgeskatalogen ikke har med reproduksjonsblokken av de norske UPU-merkene som var med i en suvenirmappe ved møtet i Verdenspostforeningen i Hamburg i 1984. Han burde vel da også samtidig ha etterlyst reproduksjonsblokken med Nr. 1 til samme anledning.

JFK.INFO nr. 3 gjengir flere interessante brev og kort i Ullensagers posthistorie. Videre er det fortsettelse på en oversikt over innskrifter på frimerker fra hele verden som kan trenge nærmere forklaring. Et nyttig tiltak.

Fra Farsund er både nr. 1, 2 og 3 av **Varianten** kommet. Nr. 1 er en auksjonsliste, mens nr. 2 har flere tilleggsopplysninger til artikkelen av Bjørn Tandberg om amerikanske feltpoststempler brukt i Norge. Denne tidligere artikkelen var også gjengitt i *Årbok 1988*, så eventuelt interesserte må være oppmerksom på dette. I nr. 3 finner man gjengitt både det norske og et amerikansk særstempel til den norsk-amerikanske idrettsmannen Knute Rockne.

Polarphilatelie e.V. nr. 4/88 beretter om polare aktiviteter som kan «postalt» dokumenteres både fra Peru, Argentina, Australia, Sovjet, Tyskland og Frankrike. En eventuell norsk aktivitet mangler.

Litt norsk polarfilateli finner man imidlertid i **Den**

blaa Løve nr. 3/88. Det er Ny Ålesund som er nærmere beskrevet, og foruten bilder av diverse poststempler, er det også et morsomt bilde som viser en anelig kø av tyske turister utenfor posthuset. For «Norvegiana»-interesserte er det noen høyst interessante opplysninger om norske firmaer som har benyttet firmaperforeringer (perfins) på utenlandske frimerker.

Moldefilatelisterne nr. 3/88 har en meget morsom og ansporende filatelistisk «kalender» hvor frimerkeutgivelser og møtedager i klubben er listet opp med passende illustrasjoner, bl.a. av nye merker. Vi får håpe tiltaket kan hjelpe til med å få medlemmene på møtene.

I **Frimerke Forum** nr. 3/88 er klubbens 20-årsjubileum selvfølgelig gjenstand for omtale av formannen. Det er å vente at senere numre kan komme til å ta dette temaet sterkere opp. Ellers er det fire sider rettelser og tilføyes til Tore Haga's katalog over «Norske frimerkehefter og automathefter». De som samler slike bør være klar over dette.

TFK-nytt holder «stilen» med et fyldig og interessant nr. 3/88. Knut R. Rasmussen beskriver den første transpolare flyvningen til Wilkins i 1928. «Del 2» av «Stempeloversikt Troms fylke» er på elleve sider, så vi ser frem til at denne listen vil fortsette lenge og til slutt bli et gedigent særtrykk.

KFK-filateli nr. 3/88 er egentlig katalog for **VENN-SKAP** -88, men man finner også noen opplysende ord om grafittstrekene på engelske merker. Det kan nok godt være mange som spekulerer på disse strekene. Omtalen av Jernbanene på Sørlandet med stempler og andre opplysninger er kommet frem til del 10.

Karmøy FK's hyggelige Seilsluppen «Restauratio-nen» griper i nr. 3/88 fatt i vår tidligere kommentar til deres investeringer i trykk-utstyr for bladet. Det er høyst prisverdig at det blir ofret så mye tid og krefter på klubb-bladet som bindeledd til medlemmene. Det eksemplaret av siste nummer som er kommet meg i hende, vitner sterkt om at det mangler endel øvelse for å få et vellykket resultat. Ellers er reisende postekspedisjoner et samleområde som ofres mye plass; Dampskipsfart i Sogn og Fjordane ved Geir Lunde, Datostemplene til Hardanger og Søndhordlands postekspedisjoner ved Anders Langan-gen og problemet med stempelet **STAVANGER/SAUDA**.

Helt på tampen har nr. 4/88 av **Variante**n i Farsund også nådd oss. Her slås en kritikk av «Prinds Gustav»-blokken stort opp. Men det er kanskje vanskelig for en sørlending å forstå den betyd-

ningen «Prinds Gustav» hadde for livet i Nord-Norge. Det må nok ansees helt på sin plass at dette jubileet ble markert, og båten gikk mellom Trondheim og Tromsø – altså nettopp den strekningen som er vist på kartutsnittet. Når det gjelder den «slengbemerkningen» til meg vedrørende «Undset»-blokken fra 1982, så er faktum at blokken ikke er påført «ikke frankeringsgyldig», og etter forespørsler i Postdirektoratet ble det bekreftet at blokken måtte anses som en privat trykksak med påtrykt frankeringsmerke. Dermed var blokken i sin helhet frankeringsgyldig. Utklipp av merkene fra blokken var det imidlertid ikke. Det avbildede brevet er korrekt frankert for rekommandert brev over 20 g, og det er normalt postbefordret. Det er ingen skriv eller sirkulærer som er «oversett» hverken av meg eller postfunksjonærene som har behandlet brevet.

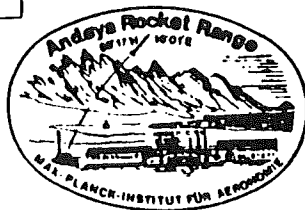
Nordische Staaten e.V. er en driftig sammenslutning. I deres Philatelistische Nachrichten nr. 63 fra august fortsetter Jürgen Tiemer sin interessante omtale av frankeringsmaskiner og frankeringsstempler i Norge. Denne sammenslutningen av samlere tar jo for seg alle de nordiske landene, og arbeidsgruppen for Danmark har

gitt ut et instruktivt hefte på 75 sider som omhandler danske «pr-stempler».

Polarphilatelie e.V. nr. 5/88 har også rukket å komme ut, og vi savner fortsatt synlige tegn på norsk polaraktivitet. Det berettes om virksomhet og stempler fra koreansk, engelsk, japansk, sovjetisk og tysk aktivitet. Men siden «polarområdet» for tyskerne starter ved Polarsirkelen, er det en del norske motivdatostempler som får omtale. Men helt uten omtale av noe som vedrører Norge, er det tross alt ikke. En mistenkelig redaktør avbilder fire private sidestempler og spør om disse overhodet har «vært i kulden». Vi kan som lokal-kjent bekrefte at det kan ha vært ganske kaldt på Andenes, Ramfjordmoen og i Tromsø, men noe mere «polar» er det ikke med disse stemplene enn at det er nord for Polarsirkelen.

Den aller siste publikasjonen som kom inn av døren, var utstillingskatalogen for **Hålogaland** -88. Det er en trykksak med mange fyldige artikler. Det er ikke til å unngå at stoffvalget er lokalt preget, men posthistorisk er alle de temaene som er behandlet, av stor betydning. Jeg må bare beklage at jeg ennå ikke har fått lest artiklene, men jeg gleder meg til det.

NORWEGENS ARKTIS

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Brunsaøl Frimerkeforretning

Thorvald Meyersgt. 47, 0555 OSLO 5.
Tlf.: 02/37 79 63

Engers Frimerker,

Post: Boks 15, 2824 Redalen.
Tlf.: 061/81 555.

Tobakk og Frimerkecenteret,

Barthold Jønsson, Øvre Langgt. 49,
Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.

Den Norske Frimerkeforretningen AS,

Boks 33, 3408 Tranby. - Butikk: Lier toppen Kjøpesenter,
3420 Lierskogen. - Tlf. 03/85 17 40.

Telemark Hobby & Kunst,

Lietorvet, Post: Boks 355, 3701 Skien.
Tlf.: 035/27 354.

Wennergren-Cappelen AS,

Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, 0105 Oslo 1.
Tlf.: 02/42 86 10.

Ceta,

Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD.
Tlf.: 034/62 630.

ST-Frimerker,

Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES.
Tlf.: 04/62 33 32

Kjell Germøten AS

Elisenbergvn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg,
0207 Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.

Skien Mynt & Frimerkehandel

Telemarksgt. 22, Post: Boks 322, 3701 Skien
Telefon 035/20 615

Magne Hogneland AS-Skanfil

Sundgt. 101, Post: Boks 1510, 5501 Haugesund.
Tlf.: 04/72 90 11.

Hamar Mynt- og Frimerke- forretning Mynt Mart'n

Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/22 818

Frimerkehuset AS

Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen
Tlf. 05/31 44 20.

Norsk FDC-service A/s,

Boks 109, 4601 Kristiansand S., Tlf.: 042/13 064

Frimerkehjørnet,

Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616
St.H., 0131 Oslo 1, Tlf.: 02/69 47 21

Stein Kristiansen — Frimerker

P. A. Heuchs gt. 14, 3770 Kragerø, Tlf.: 03/98 28 88,
Privat: 03/98 30 66, Mobil tlf.: 030/81 132

Aarhus Frimærkehandel I/S,

Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark,
Tlf.: Danmark 095456/12 52 88

Dano Frimerkeauksjoner,

Frank Arionsen Sandesundvn. 14,
Post: Boks 203, 1701 Sarpsborg. Tlf. 09/15 10 84.

AS Stampex

Jernbane allé 94,
DK-2720 Vanløse, Danmark

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS,

Bogstadveien 3, 0355 OSLO 3.
Tlf.: 02/46 41 68.

Kjell Ryen,

Boks 50 Kaldbakken, 0901 OSLO 9.
Tlf.: 02/25 63 55.

Odd F. Moe

Post: Boks 207, 1301 Sandvika.
Tlf. 02/54 01 07

Chr. Winther-Sørensen A/S

(Kun engros)
Boks 83, 1371 Asker, Tlf. 02/78 26 31
Repr. for Hawid & Leuchtturm.

Alva AS, Frimerker og Mynter,

Prinsensgt. 5, 0152 Oslo 1,
Tlf. 02/41 15 35

Bernt C. Middelthon AS,

Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER.
Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.

K. E. Frost, Stavanger Mynt og Antikk

Bergelandsgt. 40, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41

Janitz Jakobsen AS

Boks 45, 1415 OPPEGÅRD.
Tlf.: 02/99 25 50.

Orient Frimerker og Mynter,

Langbryggen 11, 4800 Arendal,
Tlf.: 041/23 255 - 94 266

Frimärkshuset AB

S-793 01 Leksand, Sverige.
Tlf.: 0247- 113 60

Larvik Mynt- og Frimerkeforretning

Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830

Tore G. Solheim,

Nordahl Brunsgt. 3, Post: Boks 2662 St. H., 0131 OSLO 1.
Tlf.: 02/20 30 83.

Anton Holmboe,

Stensgt. 7, 0358 OSLO 3.
Tlf. 02/69 40 40

Bryggen Mynt & Antikk,

A.E. & G. Lüssenhof, Holmedalsgården, 5000 BERGEN.
Tlf.: 05/31 47 36

Nira Frimerker,

St. Mariegt. 48, 1700 SARPSBORG
Tlf.: 031/56 329.

F.C. Moldenhauer AS,

Bergens Frimerkeforretning,
Post: Boks 65, 5032 Minde. Tlf.: 05/ 23 08 05.

Sørlandets Frimerke- og Myntsenters AS,

Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S.
Tlf.: 042/26 902.

Norfrim, Bjaaland & Sæther,

Post: Boks 5606 Briskeby, 0209 Oslo 2

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Heraldikk på norske frimerker

Av Hans Cappelen

Som gammel frimerkesamler falt jeg for fristelsen til å kjøpe «Norgeskatalogen» som utgis av Oslo Filatelistklubb. Det viste seg – ikke uventet – at denne katalogen over alle Norges frimerker inneholder mye heraldisk stoff.

Ikke det at de mange grundige artiklene i katalogens første del akkurat tar for seg noen heraldiske emner. Nei, våpenskjold og lignende kjennetegn er det mye av, men bare på frimerkene selv. Ja, ikke bare på frimerkenes forsider, men også i vannmerker og i de påførte stemplene.

Her skal jeg ta for meg frimerkene.

Riksvåpenet fra 1844

Det er gode grunner til å begynne med det norske riksvåpenet.

Som dominerende motiv i Norges første frimerke fra 1. januar 1855, står riksvåpenet utformet nærmest som i modellen fra 1844. Løven er lubben, den virker fredsommelig, ikke krigersk. Den holder en kort, skråstilt øks. Tungen til løven er ikke synlig. På løvehodet ses en rudimentær krone som heller bakover. Løvehalen er tynn og har bare en liten dusk øverst. Skjoldet er skravert med smale vertikale striper som angir den korrekte røde bunnfargen. Løvens gull er imidlertid ikke markert med

□ Fig. 1: Den norske løven fikk i 1844 kort øks igjen. Riksvåpenets offisielle tegning var godkjent av Kongen 10. juli 1844.

□ Fig. 2: Norge nr. 1 har riksvåpenet med detaljer som avviker fra 1844-modellen. Slike variasjoner har hjemmel i den heraldiske tradisjonen helt fra middelalderen av.

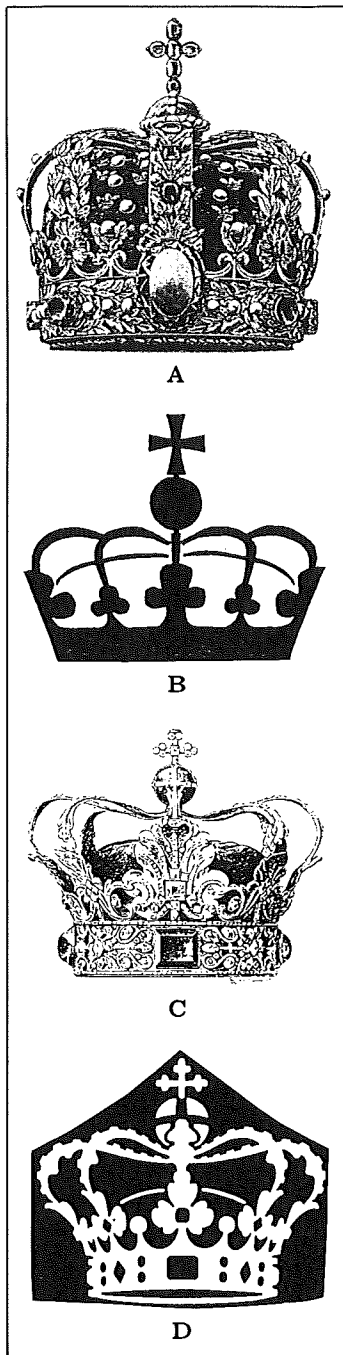
prikker. Skjoldformen er den tids vanlige rektangulære med «klammespiiss» underst.

På øvre skjoldkant er det en kongekrone med så vidt antydte edelstener i kronringen. Kronen har fem bøyer, innvendig hatt og på toppen rikseplet med korset. Det er en konvensjonell krone-type som ikke har likhet med den norske virkelige kongekronen – den som ble brukt ved kroninger. Den virkelige kronen er derimot avbildet på 60 øres-frimerke i 1947 og på frimerke fra 1955 ved Haakon VII's 50-årsjubileum som konge. På begge utgaver er det kroner på kongeparets hoder. Den virkelige dronningkronen i lett stilisering, ser vi på frimerket for dronning Mauds 100-årsdag i 1969.

Frimerket fra 1855 har krone med litt oppbøyde bøyer. De minner litt om den danske kroningskronen fra 1671 og de stiliseringene av denne som er vanlige i Danmark i dag. Jeg går ut fra at dette var en helt utilsiktet likhet! Kong Oscar I's kgl. res. fra 1844 viste en krone der bøyene pekte mer nedover.

I frimerkets papir er det et vannmerke som viser bare riksløven uten skjold og kongekrone. Den opprette løve med øks gjengis i silhuett og fremstår derfor i ren flatestil! På meg virker vannmerkets løve adskillig mer stridslysten enn den noe dvaske og perspektiviske løven på frimerkets forside.

Norges tredje frimerke-type er fra 1863 og bærer

□ Fig. 3: Norske og danske kongekroner. A – Den virkelige norske kronings-kronen fra 1818.

B – Den symbolske kronen over Olav V's monogram.

C – Danmark-Norges kroningskrone fra 1671.

D – Symbolsk krone over Margrethe II's monogram.

også riksvåpenet som hovedmotiv. I disse skillingsfrimerkene er tegningen av riksvåpenet helt forandret, selv om skjoldform og hovedtrekk er de samme. Løven er der langt mer forseggjort. Riktignok er den gjengitt i dybdevirkning med skygger og lys.

Men buktpartiet, bryst og hode er spenstigere enn i 1855.

Løven har åpen kjeft med utstrakt tunge – slik heraldiske villdyr skal ha, og slik den kgl. res. av 1844 også viser.

Halvveis rundt skjoldet er det satt oppvendte laurbærgrener som synes å krysse hverandre, ned under skjoldspissen. Lignende grener kan ses i en del avbildninger av riksvåpenet i 2. halvdel av 1800-tallet. På norske mynter fra 1875 omgis riksvåpenet av to krysslagte eikegrener. Vi kan se en slik mynt på frimerket fra 20.5.1975 ved Myntkonvensjonens 100-årsjubileum. Ja, også andre offentlige og private våpen ble pyntet med grener på den tid. For de er bare pynt og ikke ment som noen del av våpenet. Laurbærgrenene var nok inspirert av romerske felttegn og Napoleons særegne heraldikk.

I dag minner de oss litt om kommunistiske lands statsmerker.

Kronen over skjoldet er mindre enn på 1855-frimerket. Bøylene peker mer nedover og proporsjonene minner mer om den vanlige 1844-modellen av riksvåpenet.

På den neste norske frimerketypen som kom i 1867, er riksvåpenet nokså likt 1863-utgaven, men det varierer i detaljer. Den spenstige løven fra 1863 er byttet ut med en slappere løve – mer lik den i 1855.

□ Fig. 4: Løve-frimerket fra 1863.

Riksvåpenet fra 1905

Noen ny riksløve kom ikke før på frimerkene fra 1922. Der har vi løven fra riksvåpenets 1905-modell. Selv om løven er frittstående uten skjold, er den nokså slavisk kopiert fra den trekantete skjoldformen. Løven står og balanser på det ene bakbenet og løfter det andre! Det samme kan vi forresten ennå

□ Fig. 5: Modellen fra 14.12. 1905 med den lille «hjelmtegnsløven» bak globe og kors.

se i det norske konge- og kronprinsflagget – bl.a. på Slottet i Oslo. Og nokså nøyaktig samme utforming av løven går igjen på frimerkene fra 1926, 1937 og 1940. Dette til tross for at *Hallvard Trættebergs* mye hardere stiliserte riksløve, var blitt lansert i 1937.

På de offentlige tjenestemerkenes ble riksvåpenet fra 1905 gjengitt – så å si – i sin helhet, med skjoldet og den spesielle kronetypen. Det er likevel noe som mangler: Den halve eller «oppvoksende» løven fra kongekronens rikseple. Estetisk, symbolsk og historisk var den oppvoksende løven i 1905 temmelig uheldig. Den var foreslått noe annerledes i et brev fra Anders Thiset til Harry Fett. På rikseplet skulle en opprett løve stå i stedet for korset. Tanken var å få en særegen kronetype for Norge – inspirert av hjelmtegn i gamle kongevåpen. Så ble det hastverk med å få en ny tegning av riksvåpenet i 1905 etter unionsoppløsningen. Dermed kom den oppvoksende løven som sto bak det lille korset på rikseplets topp. Snart skjønte man at dette var et feilgrep – til tross for at det gikk igjen i kongevåpenet fra 1906. Etter få år sluttet man å bruke den oppvoksende løven, og på frimerkene kom den aldri. Den stiliserte kongekronen fra 1905 fikk likevel et særpreg i kronring og bøyler. Den går igjen på mange frimerker – også frittstående, som på kong Haakons 75-årsmerke i 1947 og på bruksmerkene med hans portrett fra 1950.

Det norske kongevåpenet fra 1906 er ikke kommet på norske frimerker. Men i minnemynter fra 1906–07 ble kongevåpenet plassert med riksvåpenet omgitt av St.

Olavsordenens storkorskjede og en purpurkappe føret med hermelin. På kappen står kongekronen med den lille, halve løven. Det senere «lille kongevåpen» har riksskjoldet, hjelm og en oppvoksende løve på en skjerm som hjelmtegn. Hittil er det ikke kommet på frimerker. Men det er gjengitt på mynt: Ved kong Olavs 25-årsjubileum i 1982.

Krigstiden

Quisling-styret under den 2. verdenskrig utga sine egne frimerker og forbød frimerker som var utgitt med Kongens eller Dronningens portrett. Men merket med 1905-løven var tillatt. I 1941 begynte regimet å overtrykke gamle frimerker – deriblant riksløven – med sin store svarte V. Allerede da var V-tegnet et seierssymbol til propagandaformål – det vi kjenner så godt som finger-tegn. På frimerkene ble deler av løven dekket med tegnet, dels ser løven ut som den vokser ut av en svart eller hvit V på noen utgaver. Ved 25-årsdagen for frigjøringen i 1975 var det kommet så langt at et av frimerkene bar

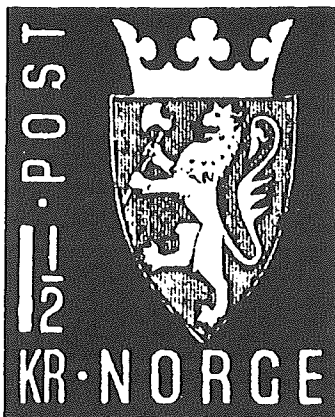
V-tegnet som symbol på seieren over nazistene!

På frimerker i anledning opprettelsen av Europeisk Postforening i 1942 kan vi se gjengivelser av et frimerke med Quislings portrett stilt ved siden av frimerket «Norge nr. 1» fra 1855 med riksvåpenet. Mellom frimerkene er det en ornamentalt stilt bladstengel som øverst ender i en sirkel rundt et utbøyd kors. Dette korset minner litt om «solkorsmerket». Nasjonal Samling var Quislings parti og hadde som merke et solkors der en ørn eller hauk med utspilte vinger sitter på toppen. Partimerket ble gjort til motiv på tjenestemerkenes «Offentlig sak» fra 1942.

Riksvåpenet ble tegnet om under Quisling-styret – nærmest som en blanding av 1905-løven og Trættebergs løvetegning. Skjoldet beholdt trekantformen, men kongekronen ble byttet ut med noe man døpte «hertugkrone».

I realiteten var kronen den vanlige adelskronen med tre kløverblad og to spisser mellom dem. Fra 3. februar 1945 fikk denne våpen-versjonen pryde et frimerke. Da frigjøringen kom den 8. mai 1945 gikk det ikke mange dagene før en del Quisling-frimerker ble forbudt som frankeringsmiddel – bl.a. V-frimerkene. Men riksvåpenmerket fra 3.2.45 gjorde man intet med.

Norges lovlige regjering i London utga 1.1.1943 sin egen frimerke-serie der. Kongens monogram H7 under kongekronen inngikk i motivene, men ikke riksvåpenet. Derimot kom riksvåpenet inn på minnemerket 28.3.1946 for kampflygerleir Little Norway i Canada. Ja, til og med to ganger på samme merke: I frimerkets høyre hjørne et nokså lite riksvåpen i en stil som ligner mest på Trætte-

□ Fig. 6: 1944-utgaven av riksvåpenet med bladkrone uten bøyler, på frimerket fra 3.2.1945.

bergs løve. Til venstre for dette står «flygervingen» – dvs. to utspilte vinger som er sammenvokste under et bitte lite riksvåpen og derfor vanskelig å se på frimerket. I frimerkets venstre hjørne har vi et slags canadisk våpen: Trekantskjold med bare et lønneblad og over øvre skjoldkant en stående bever.

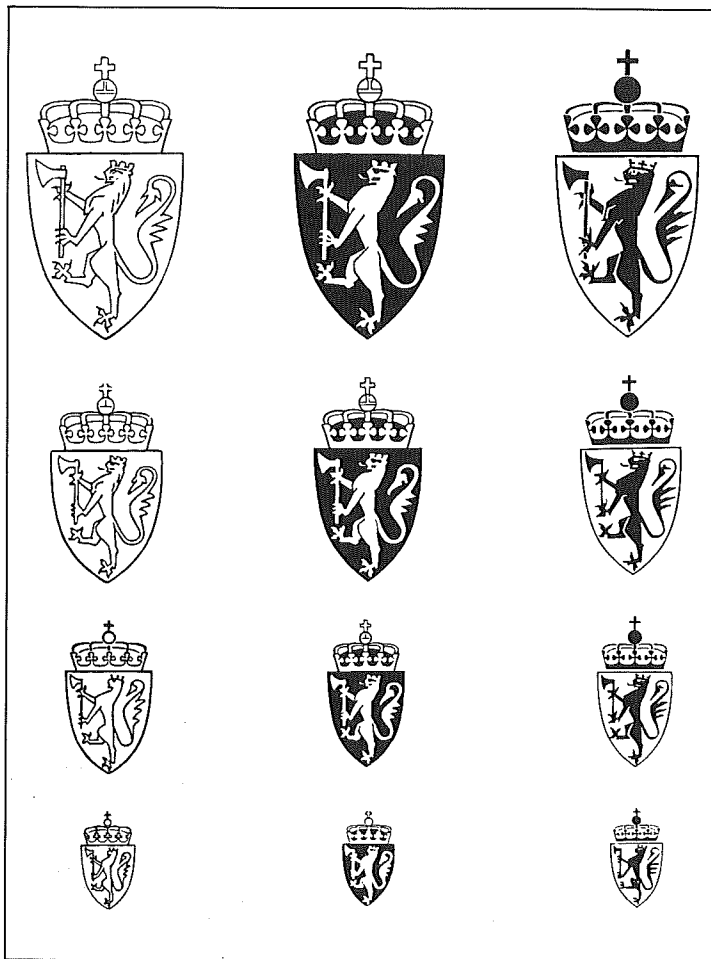
Riksvåpenet fra 1937

Ikke før i 1955 kom Trøttebergs riksvåpen-versjon på et norsk frimerke. Offentlig sak-merkene hadde helt til da hatt 1905-utgaven, men i 1955 ble denne frimerketypen modernisert. Riksvåpenet ble fortsatt merkenes motiv, men i ny utforming. Den heraldiske fargeskraveringen av bakgrunnen ble da forlatt og Trøttebergs løve har jevn bakgrunn i 1955-merkene. Men da man gikk over til å trykke merkene i offset fra 1975, ble skjoldbunnen igjen svakt mønstret. Resten av frimerket har også et slikt svakt rutemønster og det har ingen heraldisk betydning.

Kongekronen i Trøttebergs stil har kronring med fem synlige kløverblad og fra hvert blad en bøyle. Innvendig hatt, rikseple med bånd og kors hører med i kronebildet. Monogrammet til kong Olav har denne krone-stiliseringen.

Det kan vi se på bruksfrimerkene fra 1958 med kongens portrett. Men på bruksmerkene fra 1969 har kunstneren Knut Løkke-Sørensen variert den stiliserte kronen: Bøyd kronring og med antydende edelstener på denne.

Senere har det ikke vært kongelige bøylekroner på norske frimerker, utenom Offentlig sak-merkene som dog fra 1985 er tatt ut av bruk. Men på frimerket til 700 år for kong Magnus Lagabøtes

□ Fig. 7: «Trøttebergs løve» i riksvåpenets 1937-modell for forskjellige typer av trykksaker.

landslov, ser vi kongens portrett med krone som har tre synlige blad på ringen. Dette er fra skulpturen i Stavanger domkirke.

Flagget

Det tok tid før det norske nasjonalflagget kom inn på frimerker. Quislings folk forsøkte å annektere flagget som rent statssymbol med forbudt bruk for folk flest. Regimet unnså seg heller ikke for å sette flagget på et frimerke 1.8.1941 til inntekt for «Den norske legion» – dvs. nordmenn som kjempet som en tropp for de nazistiske styrker. På merket står flagget foran og over det

finske flagget. Fargene er rustrøde og uten blått.

I en viss kontrast til krigsfrimerket kom minnemerket i 1965 til 20-årsdagen for frigjøringen; her er det et norsk splittflagg omgitt av mange tverrskårne nasjonalflagg – alle valende og i fulle farger. På enkelte andre frimerker inngår flagg som små bimotoiv.

Statlige merker

Statlige etatsmerker må naturligvis få sin plass på frimerker: Det kongekronete posthornet har fulgt de norske frimerkene som motiv fra 1872 til i dag. I hovedsak brukes ennå den tegninn-

gen som arkitekt von Hanno laget i 1871: Et posthorn vender mot frimerkets høyre side, innenfor hornringen står tallet for portoverdien og på ringen står en kongekrone av omtrent samme type som på Norge nr. 1 fra 1855. Kronen er imidlertid mer foregjørt over posthornet. Kronringens edelstener er tydelige, fem kløverblad og spisser ses og edelstener skimtes på bøylen. På posthorn-frimerkene har virkelig den gamle kongekronen fått livet sitt forlenget etter at den er forsvunnet de fleste andre steder.

I hjørnene til posthorn-frimerkene er det små hjul med eiker. Hvert hjul har en vinge til hver side som vender innover mot den brede ovalen som omgir posthorn-emblemet. Det vingete hjulet er vanligvis jernbanens symbol, men på frimerkene er det vel et tegn på rask postgang? Norges Statsbaners vingete hjul gjengis på frimerkene i 1954 til 100-årsjubileet for den første norske jernbanen.

Norgeskatalogen har egne artikler som posthorn-frimerkene og hvordan de kan klassifiseres med feiltrykk, varianter osv. Som samlerområde er disse merkene blitt populære.

Andre utgaver av posthorn finnes også på norske frimerker. På Norden-frimerkene fra 9.9.1980 er det små horn som bimotiv og de er uten kongekronen. Det samme ser vi på Norden-merkene fra 1983. Men disse merkene symboliserer de 5 landene og deres postvesen. Emblemet til CEPT – Den europeiske post- og telefonforening – har fire små posthorn og disse har vi på frimerker fra 14.9.64, 3.5.1976, 2.5.1978 m.fl. En spennende variant av motivet er det på Europa-

frimerket fra 30.4.1973 med et posthorn dannet av tre slyngete piler. Tegningen er av *Leif F. Anisdahl*. Den slo så godt an at en rekke land har utgitt frimerker med samme motiv. Reklamemannen og kunstneren Anisdahl har forøvrig tegnet flere av de nyere norske frimerkene. Han bruker ofte sterk stilisering, klare farger og nesten heraldiske symboler. Vi ser det i flyktningmerkene 26.3.71, arbeidervern-merkene 15.8.74, VM-frimerkene 16.2.82, Grafisk-merkene 1.10.82, kommunikasjons-frimerkene 3.5.83 med en videreføring av pilposthorn-motivet, og tallfrimerkene 12.2.87. Frimerke-kunstnere som Bruno Oldani og Håkon Stenstadvold bruker for øvrig lignende virkemidler.

Det norske *televerkets* gamle merke var en stjerne omgitt av tre lynstråler på

hver side og under en kongekrone. Vi har det på frimerkene fra 1954 til hundreårsjubileet. Senere er dette nokså konvensjonelle merket blitt byttet ut med en hardt stilisert lynfigur uten krone – ikke uten adskillige protester i pressen og fra de ansatte.

Institusjoner som Norsk Folkemuseum og Viden-skapsselskapet i Trondheim har fått sine jubileer markert med frimerker. På museumsmerket i 1945 ser vi dets emblem – en norsk løve med hellebard-aktig øks i fremlabbene, krone på hodet og todelt hale. Løven i barokkstil omgis av tallene 1894 og en oval ring med omskrift. Videnskabsselskabets segl er derimot ovalt og pryder frimerket fra 26.2.60. Seglmotivet er et laurbærtre og under det ligger en løve med en hellebard og krone på hodet.

Gjøre vitterligt: At De er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storchings Beslutning af 20de Marts dette Aar, saalydende:

"Loven angaaende Spretteisen af en Børs i Christiania af 8de September 1818 skal ogsaa være gjældende for Kjøbstaden Drammen, saa at der i denne Kjøbstad kan oprettes en Børs, paa hvilken de i bemeldte Lov givne Bestemmelser ere anvendelige."

□ Fig. 8: Den norske løven med hellebard i den gotiske bokstaven V, slik den ble brukt i kunngjøring av lover på Karl Johans tid.

Kommunevåpen

De *kommunale* våpen forekom ikke på norske frimerker. Men den 27. mai 1986 tok man et krafttak og utga frimerker som hvert hadde fem kommunevåpen og ikke bare norske. Nordiske vennskapsbyer ble symbolisert på frimerkene med sine våpen i farger og med henholdsvis Moss og Ålesund sentralt plassert. Ålesunds båt, «fjoringfar», skjold og murkrone gjengis slik byens myndigheter selv bruker våpenet. Denne versjonen skiller seg klart ut fra vanlige gjengivelser i leksika o.l., fordi båten vender mot heraldisk venstre. Og i boka *Norske Kommunevåpen* (1987) vises ikke murkronen.

Tønsbergs bymerke er byseglet fra 1349 som byen gjerne bruker med sølv figurer (skip foran borg) og omskrift på blå bunn. Til byens 1100-årsjubileum i 1971 ble det utgitt frimerker som viser byseglet i hvitt på henholdsvis brunrød og mørk gråblå bunn.

Organisasjonene

De *internasjonale organisasjonene* bruker kjennetegn av mer eller mindre heraldisk karakter. Røde Kors står i første rekke og 22.9.45 kom et velgjørhetsfrimerke med bl.a. det likearmete røde korset på en sirkulær hvit bunn. Korset i riktige farger, men frittstående, er dessuten gjengitt på frimerkene til hundreårsjubileet for Norges Røde Kors.

Videre står både korset og den røde halvmånen (for muslimske land) på frimerket 8.5.87 med hovedmotiv fra rehabiliteringssenteret som Norges Røde Kors har i Magadishu, Somalia.

De fem ringene til den olympiske komiteen ses på Olympiade-frimerkene fra

1952. Symboler for De forente nasjoner inngår i noen frimerkeserier: flyktningeåret 1957, 25-årsjubileet 1970, barneåret 1979.

Innenlandske organisasjoner o.l. er det svært mange av i Norge. Flere har fått sine jubileer feiret med frimerkeutgivelser. Noen av disse har kjennetegn som ikke er altfor langt fra heraldikken. Oslo Arbeidersamfunds emblem er bikuben med flittige bier og over to krysslagte eikegrener. Dette står på frimerket til 100-årsdagen i 1964. Kristne kors finnes i flere varianter: Indremisjonsselskapets jubileum 1968 med hjerte og kors, Oslo bispedømme 900 år med kors på tårn og i portal, Nasjonalforeningens dobbeltkors 12.1.60 og 1.4.82, Nasjonalhjelpens kors fra hjerte 4.3.46, og et tildiktet korsskjold 26.11.86.

Norges Kristelige Ungdomsforbund (KFUM og KFUK) har ikke kors i sine merker, men trekanten, dels i sirkel, dels med vannrett strek over. Ved 100-årsjubileet i 1980 kom emblemene på frimerker. Speiderbevegelsens lilje og trekløver kom på frimerker 19.6.75 til den internasjonale leiren ved Lillehammer.

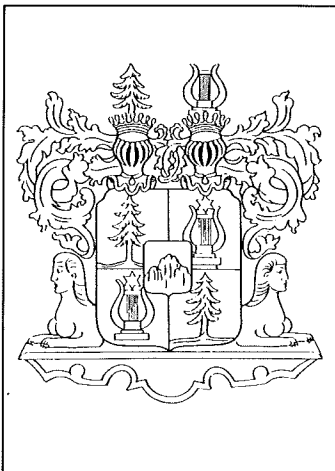
Norges Håndverkerforbunds mestermerke er tre opprette hammere (1.2.) innenfor et hjul med tinder utad. I hjørnet på frimerkene til 100-årsjubileet i 1986, er det små mestermerker som er lett synlige.

Kan *Norsk Heraldisk Forening* komme inn i dette eksklusive selskap? Nei, iallfall ikke direkte. Dens merke er rytteren med firedelt skjold fra Baldishol-teppet. Og dette teppet fra 1150-årene er avbildet på frimerker fra 5.11.1976 – både hele teppet (porto kr. 1,25) og utsnitt av

rytteren (porto kr. 1,-). Dette er det eldste heraldiske bildet i Norge, men vi vet ikke sikkert om det er vevet i Norge eller i utlandet. Det ble funnet under gulvet i Baldishol kirke på Nes i Hedmark.

Person- og slektsvåpen

Ikke før det siste tiår har *personvåpen* dukket opp på norske frimerker. Først ute var Ludvig Holberg-frimerket til hans 300-årsdag 5.10.1984. Under Holbergs portrett har kunstneren Knut Løkke-Sørensen satt bare skjoldet i Holbergs ganske kompliserte friherrevåpen fra 1749. Hjelmer med utstyr og de to liggende sfinxene som skjoldholdere, er alt sammen utelatt på frimerket. Skjoldet har en form som vi kjenner fra Holbergs eget våpenforslag og fra Hans Krag's tegning i *Heraldisk Tidsskrift* hefte 1, side 13, København 1960. De to øvre skjoldhjørnene er nærmest avkuttet med buete linjer. Nederst ender skjoldet i en klamme-

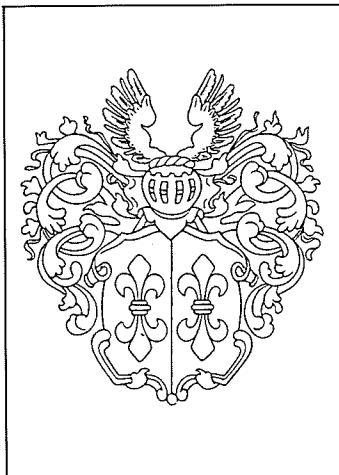

□ Fig. 9: Da Ludvig Holberg ble baron i 1749 fikk han dette overdådige våpenskjoldet. Holberg hadde selv foreslått våpenet. Symbolikken er innviklet og følger den tidens smak. (Tegning av Hans Krag).

spiss. I våpenets hjerteskjold er «berget» gjort tydelig «hult».

Dessverre gjengir Holberg-frimerket ikke de heraldiske tinkturene sølv, grønt og gull i skjoldets felter. Bare den samme rødfargen som på resten av frimerket er benyttet i konturstrekene til skjoldet og de mange figurene i det. Synsinntrykket blir derfor noe i nærheten av et gammelt stikk i miniatyr. Bildet av Holberg er da også hentet fra et kobberstikk. Den livlige heraldiske fargeprakten får vi ikke se på frimerket. Det er litt synd. For at det hadde latt seg gjøre rent teknisk, kan vi se av frimerkene fra 1986 med de små byvåpnene. Men da måtte kunstneren nok ha valgt en noe annen komposisjon for hele frimerket.

Det neste person- eller slektsvåpenet på norske frimerker kom 4.10.1985. I anledning av at «folkebibliotek-saken» var 200 år, kom det et frimerkemotiv med portrett av boksamleren og mesenen Carl Deichman (1705–1780). Under portrettet står skjoldet fra hans våpen. Sammen med diverse tekst er det hele plassert på en gammel, flott innbundet bok. Også her får vi inntrykk av et tradisjonelt kobberstikk. Og kunstneren

□ Fig. 10: Våpen i seglet til biskop Bartholomæus Deichman som var far til Carl Deichman. Våpenet er enklere enn Holbergs og derfor heraldisk sett bedre – etter vår tids oppfatning. (Tegning av Hans Krag).

og gravøren er den samme som ved Holberg-frimerket: Knut Løkke-Sørensen.

Deichmans portrett og skjoldet er plassert i hver sin rokokkokartusj. Skjoldet er tegnet med konturstreker i den rødfargen som det meste av frimerket har, og skjoldets heraldiske motiv er: kløvd med en lilje i hvert felt. Men det synes som tinkturene på frimerket er med feltene i rødt og sølv, og liljene i motsatte tinkturer. Frimer-

kets fargesetting etterlater noe tvil om man her har ment å vise de riktige heraldiske tinkturene.

Våpenet til viselandsdommer Wilhelm Deichmann fra 1724, har samme figurer, men kløvd i sølv og rødt med liljene motsatt. Dette finnes malt på en plate i St. Bendts kirke i Ringsted, Danmark, se Heraldisk Tidsskrift, bind 4, side 85, København 1975–79. Andre i slekten Deichman synes å ha brukt tinkturparene gull-blått og rødt-gull. Men i et ex libris fra senere tid som brukes i Carl Deichmans boksamling på Deichmanske Bibliotek i Oslo, er det blått og sølv. Hele slektsvåpenet er gjengitt uten antydte tinkturer i Hans Krag, Norsk Heraldisk Mønstring, Kristiansand S 1955, side 75. Der ser vi en tegning av våpenet fra seglet til biskop Bartholomæus Deichman som var Carl Deichmans far.

Flere personlige våpen har vi ennå ikke på norske frimerker.

Til slutt må vi vel kunne konkludere med at våpen-skjold og lignende merker er meget godt egnet som frimerkemotiv. De er – på sitt beste – enkle og stiliserte, slik at de er lette å se også i liten størrelse.

Gratis spennende nyhet

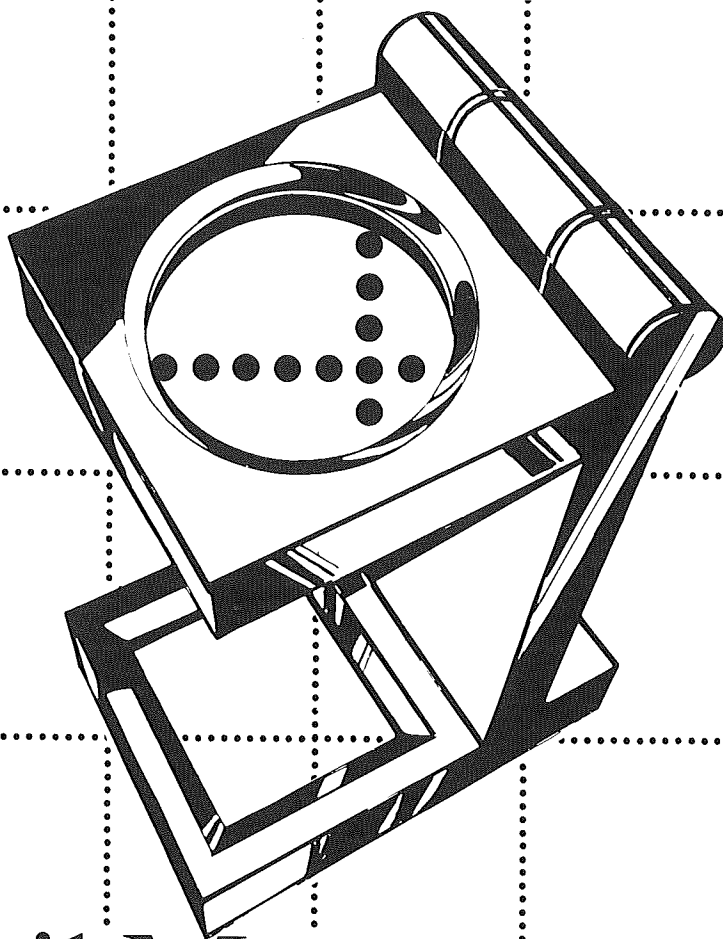
VERDENS STØRSTE EN GROS FRIMERKEPAKKEKATALOG med OVER 2670 forskjellige frimerkepakker/tilbud fra HELE VERDEN til BILLIGSTE PRISER med HURTIG levering fra lager.

Ring eller skriv etter denne STORE KATALOG som KUN leveres til handlere – hos:

Fa. Peter Morvilles Successors

DK-9800 Hjørring, DANMARK - Tlf. 08-92 94 44.

Vi søker samtidig leverandører av NORGESPAKKER

•Emil Moestue as•

GRAFISK INDUSTRI

Boks 9081 Vaterland

0134 Oslo 1

Brevet til England med den halverte åtte-skilling 1861

Av Harry Snarvold

Årsaken til at undertegnede igjen tar til orde angående det omtalte brevet, er ikke Tore Gjelsviks innlegg om dette, men nye posthistoriske aspekter ved brevet.

Gjelsvik bruker mange ord og stor spalteplass på personlige spekulasjoner og skjønn, uten dokumentasjon.

At «Chargé»-stemplene bare ble brukt ved transittkontorene (Sandøund og Svinesund) og ikke ved innenlandske postkontor, som han hevder, tror jeg nok de fleste filatelister kjenner til.

De inngående laboratorieundersøkelser som er blitt foretatt i bl.a. Stockholm og Göteborg, ignorerer han fullstendig.

Leiv Brecke er i sitt innlegg i forrige nummer av NFT skeptisk til at det finnes ekte brev med halverte frimerker. Jeg deler ikke hans

skepsis, og vil minne om at det kjennes minst to brev med halverte Oscar-merker, – det ene med en halvert 8-skilling sendt fra Christiania til Hølen. Begge er attestert av FCM som ekte.

Han mener videre at rek. avgiften via Sverige bør være 14 sk, hvilket jeg gjerne vil kommentere.

For det første er det ikke helt relevant å regne i L.sk når brevet har gått via Sverige. Det tyske postkontoret i Hamburg debiterer nemlig Sverige i dette tilfellet, og man må derfor regne tysk Silbergröschchen contra svensk Sk.bco til en kurs av 1:3. En Sk.bco ble videre regnet lik den norske Sk.sp. Kursen 1:3 kan dokumenteres ved tyske portotabeller og ved portobrev fra utlandet via Hamburg til Sverige. Kursen tysk S.gr. contra

norsk Sk.sp var derimot 1:2 2/3

«12»-tallet som er notert nederst på brevet er en tysk notering og avser dels 7 S.gr i s.k. «weiter-franco» og dels 5 S.gr. i rek. avgift. Dette dokumenteres også av tyske portotabeller.

Rek. avgiften blir således omregnet: 5 S.gr $\times$ 3 = 15 Sk. bco = 15 Sk.sp.

Det har videre blitt hevdet at portotaksten av 1852 gjaldt til 29.7.1857 og at rek. avgiften via Sverige til England, 15 sk, ikke lenger skulle være gyldig. Hva den var frem til 1863, gir man ingen opplysning om.

Portotakstene ble etter 1857 til England via Sverige endret et par ganger fra 42 sk og ned til 37 sk den 1. januar 1860.

Dette behøver nødvendigvis ikke innebære en nedset-

ACCUSÉ DE RÉCEPTION.	
DIRECTION GÉNÉRALE DES POSTES DE NORWÈGE.	du bureau Norvégien d. <i>Linné</i> pour le bureau ambulant de Paris à Quiévrain.
CORRESPONDANCE	
AVEC L'OFFICE DE FRANCE.	DÉPÊCHE
du <i>15 Febr</i> 1858, arrivée le <i>20 Février</i> 1858	
 	
TABLEAU No. 2. — Lettres ordinaires, journaux et imprimés de toute	

□ Fig. 1.

□ Fig. 2.

telse av rek.avgiften i samme tidsperiode.

Ved et besøk i Postbiblioteket i Oslo forleden søkte jeg gjennom sirkulærer etc. i tiden 1857–1863 for eventuelt å finne noe om dette. Det eneste var et Sirkulære No. 18, 1858, der det henvises til en Anm. ang. rekommanderte brev over Sverige. Den lyder: «For takseringen og behandlingen kommer de samme regler til anvendelse ved forsendelser over Sverige som med dampskip, dog under iakttagelse av forskjellen i størrelse av porto, om det sendes over Sverige eller med dampskip.» (Understrekning av undertegnede.) Årsaken til dette forholdet var i hovedsak å finne i differansen i valutakursene som tidligere nevnt.

Rek.avgiften var også uendret 14 sk til England over Danmark frem til 1863 da den ble nedsatt til 3 L.sk =

6 sk.sp. Under disse forutsetninger bør det være helt klart at rek.avgiften over Sverige også forblev uendret 15 Sk frem til 1863.

Dette styrker teorien om at det var avsenderen som frankerte brevet med 35 sk, pluss en halvert 8-skillingsvalør, inklusive en 3-skillingsvalør, hvilket ikke postmesteren skulle ha gjort ved en totalporto av 52 sk (37 + 15).

Når det gjelder «Chargé»-stempelet, som man først kunne anta var slått ved Svinesund-kontoret, har nye interessante opplysninger kommet frem.

For ca. to år siden var Oddbjørn Solli så vennlig å sende meg en kopi av «Chargé»-stempelet som ble tildelt Svinesund. Ved en kontroll først nå av dette, viste det seg at dette er av en annen type med oval ramme. (Se Fig. 1.) Solli har på min forespørsel bekreftet at dette

sannsynligvis er det eneste som Svinesund fikk tildelt.

På grunn av dette har jeg foretatt en del undersøkelser av brev, bl.a. amerikaneren Bokers store samlinger av brev fra de tyske småstater. Der kan man konstatere at det typiske «Chargé»-stempelet i skrivestil er slått i Hamburg.

Ved en gjennomgang av rek.brev i min egen samling til utlandet, festet jeg meg spesielt ved et rek.brev fra Bergen til Constantinopel 1863. (Se Fig. 2.)

Her kan man konstatere følgende:

- 1) Stor «NB» er praktisk talt identisk med «NB» på det omtalte brevet
- 2) «7»-tallet nederst på brevet har samme kulør som «NB»
- 3) «NB» er påført ovenpå det tyske stempelet «Recommandirt» i ramme med

tagger. Dette brevet har ikke «Chargé»-stempel.

Solli bekreftet samtidig pr. telefon at et rek.brev hos en samler i Oslo frankert med 49 sk (over Danmark) til England har samme «Chargé»-stempel som det omtalte brevet, og at det kan dokumenteres i tysk litteratur at dette stemplet tilhører Stat-

postamt Hamburg. (1855–1863)

Dette er dokumentasjoner av stor almen interesse, men det beviser også at «NB» på det omtalte brev er påsatt i Hamburg, og dermed bortfaller de spekulasjoner som er fremført om at brevet skulle ha hatt ytterligere frimerker.

Gjelsviks antagelse at resten av frankeringen, 17 sk (15 + 2), eller hele Oscars-serien, skulle ha vært plassert på baksiden av brevet, uten det minste avtrykk av noen sort, faller på sin egen urimelighet.

Brevet er ikke bare ekte, det er også posthistorisk meget interessant.

nft

Vi sakser

Falske danske skipsstempler

Danske skipsnavn er i stor utstrekning brukt i produksjonen av falske skipspost- og polarforsknings-brev. Dette er konstatert av det vesttyske politiet, og man vet også hvem som har laget dem. Blant de skipsnavnene som er blitt dratt inn i forfalskningen uten rederienes viten, er «Nella Dan», «Thala Dan», «Erika Dan», «Frida Dan» og flere andre av J. Lauritzens berømte polarskip.

Forfalskningen ble avslørt da det tyske politiet i en annen anledning foretok ransaking hos en frimerkehandler i Bad Harzburg. Hjemme hos ham fant man ikke mindre enn 330 forskjellige gummi-stempler med skipsnavn, anvendt som sidestempler på brevforsendelser for å gi inntrykk av at brevene var blitt befordret med de angjeldende skipene - som var chartret ut til ekspedisjonsformål i arktiske eller antarktiske farvann. Noen av brevene forega til og med å være sendt fra bestemte basis-leire. Vi-

dere fant man deler som kunne settes inn i stemplet så det fremtrådte som dato-stempel, helikopter-stempel e.l.

Da handleren i stort omfang solgte engros, frykter man at et meget stort antall av disse fabrikerte ekspedisjons-brevene har endt opp hos godtroende frimerkesamlere med interesse for polarområdene eller skipspost.

Pussig er det forøvrig at en rekke av de anvendte stemplene umiddelbart virker mistenkelige, fordi teksten er skrevet på et dansk som er preget av svensk språk-

bruk. En rekke av de tolinjede stemplene starter med linjen: *Danske Polar Skibet* - en utpreget svensk måte å uttrykke seg på. Andre stempler er meget dekorativt utført med omrisset av Antarktis, pingviner og angivelse av å være sendt fra den tyske Georg von Neumayerstasjonen, i visse tilfeller også med tilføyelsen «Per Kurier».

Skulle slike konvolutter ha sneket seg inn i samlinger, er Bundesstelle Sammlerschutz og de tyske myndighetene interesserte i å høre nærmere om dem.

(Berlingske Tidende)

MS. MOGENS S

Danske Polar Skibet
MS. ANNA JOHANNE

Danske Polar Skibet
MS. ANNA JOHANNE

MS. Erika Dan

Danske Polar Skibet
MS. FRIDA DAN

Danske Polar Skibet
MS. NELLA DAN

Danske Polar Skibet
MS. RITVA DAN

Danske Polar Skibet
MS. SAIMA DAN

Danske Polar Skibet
MS. THALA DAN

Danske Polar Skibet
MS. BRITANNIA

Danske Polar Skibet
MS. GRÖNLAND

Danske Polar Skibet
MS. MAYUMBE

□ Endel av den tyske frimerkehandlerens falske stempler med tilknytning til danske skip.

nft

Nytt om nye frimerker

FINLAND

2/1 1989: Et nytt bruksfrimerke i våpen-serien pålydende 1,90 mk. Kunstner har som vanlig for disse merkene vært Pirkko Vahtero, og de blir trykt i én gravyr-farve på bestrøket trykkipapir uten luminiscens. Opplaget er ubegrenset.

19/1 1989: Et frimerke i anledning av at byen Tavastehus er 350 år. Pålydende blir 1,90 mk, og motivet er en oversikt over torget i byen. I forgrunnen ses byvåpenet og den gamle byplanen for Tavastehus.

Merket er tegnet av Pentti Rahikainen og trykkes på bestrøket papir uten luminiscens i firefarvet offset av Finlands Banks Seddeltrykkeri.

Tavaste-
hus 350 år

25/1 1989: Et frimerke i anledning av at verdensmesterskapet på ski (nordiske grener) arrangeres i Lathi. Motivet viser en skiløper. I bakgrunnen ses silhuetene av hoppbakkene i Lathi. Pålydende blir 1,90 mk.

Merket er tegnet av Heikki Nuutinen og trykkes på luminiserende bestrøket papir i femfarvet offset av Finlands Banks Seddeltrykkeri.

ÅLAND

2/1 1989: Et frimerke som avbilder Mariehamns stadshus. Frimerket får pålydende 1,90 mk. Det er tegnet av Folke Wickström og trykkes i femfarvet offset på bestrøket luminiserende papir av Finlands Banks Seddeltrykkeri. Motivet med Mariehamns stadshus er opprinnelig tegnet av professor Lars Sonck.

Mariehamns stadshus

VERDENS FRIMERKER & POSHISTORIE

Schiff Auctions

«Spesielt for spesialister»
EN INVITASJON TIL BETROELSE
Single merker, brev eller samlinger
for offentlig auksjon eller Private
Treaty salg.

VI KJØPER OGSÅ KONTANT!
Kontakt oss først med beskrivelse
av Deres materiale. Legg ved Deres
adresse og tlf.nr.

HVA ER EN SCHIFF

«SPEIELT FOR
SPECIALISTER» -AUKSJON?

Det er en auksjon med tanke på
Dem, enten De kjøper eller selger
av U.S. eller hele verdens frimerker
og brev.

AUKSJONSDATOER

Hvis De ikke mottar våre
kataloger går De glipp av noe!
Send U.S. \$ 12,50 for ett års
abonnement på kataloger og re-
sultatlister, eller send U.S. \$ 2,50
for vår neste auksjonskatalog og
resultatliste (\$ 2,00 for katalogen).

Auction No. 195
January, 1989
New York City

Consignments now
being accepted

Jacques C. Schiff, Jr., Inc.

195 Main Street
Ridgefield Park, NJ 07660 USA

4 miles from New York City
Licensed & Bonded Auctioneers Established 1947
Telephone: 201-641-5566, From NYC: 662-2777

Oblater og oblatstempler

Av Anders Langangen

(Del 1)

Oblatene ble tatt i bruk fra 1.8.1941 på grunn av lakkmangel til verdiposten. Lakkmangelen hadde da vært et problem en tid. Allerede i et rundskriv daterert 3.10.1939 gir Poststyret tydelig beskjed om at «lakkstumper må ikke kastes, men skjøtes i hop og i det hele brukes så langt råd er».

Selve saksbehandlingen i forbindelse med innføringen av oblater, synes å ha gått nokså raskt i løpet av juni 1941. Det første jeg har funnet er et brev fra Postintendanten som jeg gjengir her:

FORSEGLING AV VERDISENDINGER

Det er innhentet tilbud på levering av oblaturene fra gravør Rui, som vistnok er den eneste leveringsdyktige, når det gjelder oblatur.

Rui forlanger kr. 1,00 pr. 1000 stk. Prisen inkluderer trykk m/laging av stempler, utstansing og tillegg av gummiert papir. Prisforlangendet anses rimelig og foreslås approbert. Det kan leveres ca. 500 000 oblatur pr. uke.

Oblaturene er tenkt gitt utstyr som vedlagte tegning, og med papir, mrk. d. Dette papir anses hensiktsmessig for øyemedet, og fester godt til konvolutten.

I det vedtatte forslag til etikettens utstyr er forutsatt 2 utgaver av oblaturene – en for postverkets eget bruk og en for private sendinger.

Da poståpnerne selv skal holde lakk bør de bruke samme sort etiketter som de private.

Til å skille disse to kategorier av oblatur skulde det være tilstrekkelig å trykke etikettene med forskjellig farge, f.eks. med rød farge for postverket, og med blå el-

ler sort farge for private og poståpnerne.

Oblatur til bruk for poståpnerne og private foreslås holdt tilsalgs ved postkontorene – kanskje helst i esker à 1000 stk. (Den vanlige pakking fra leverandøren er 5000 stk.) Prisen kan vel settes til den samme som postverket beta-

Poststyret
11. JUN 1941
INTENDANTURKONTORET

Rich Andvord
FABRIKK

BOKBINDERI
OG TRYKKERI
PROTOKOLLFABRIKK
KONVOLLUTFABRIKK
HVERSLAPPFABRIKK
LINJERANSTALT
GUMMISTEMPLER

TIDLIGERE: H. SOGN
ETABLERT 1889

OSLO 10 - 6 - 41.
SENTRALBOORD 25 987
HEDVE VOLGATE 5-7

Poststyret
Intendanturkontoret
Oslo

I henhold til behagelig forespørsel
har jeg herved fornøien å fremkomme med tilbud på:
800 stk. gummiestempler med 2 cm. diameter og med fortløpende
nummerrekke omgitt av en ring, som medfølgende 3 prøver.

Til en pris a kr. 1.00. pr. stk.

Leveringen kan påbegyndes omgående efter hvert.

Jeg hører gjerne i fra Dem.

1. Same pris for
2. 1/2 av disse og 1/2 av de.
17. 11. 6-41.
Kf.

Er bødigt
RICH. ANDVORD'S Bokbinderi og Trykkeri
(GIAL. N. 2000)

1 28 760

ler for etikettene – kr. 1,00 pr. 1000. Oppgjør for salget kan ordnes kontant mellom postkontorene og Intendanturkontoret.

I det rundskriv som ventelig skal sendes bør postkontorene oppfordres til å sende inn en oppgave over det antall gummistempler som vil trenge ved postkontorer, underkontorer og postekspedisjoner. Å levere stempler til poståpnerier vil bli for komplisert og kostbart, og skulde kanskje heller ikke være så nødvendig – signetet kan gjøre tjeneste.

6/6–41

Brevet ble oversendt 2. postadministrasjonskontor hvor man mente at oblatene måtte gjøres noe større enn prøven, og ikke mindre enn tre cm.

Gummistemplene ble sendt ut på anbud den 6. juni 1941. Det ble sendt brev til: Rich. Andvords Trykkeri og Bokbinderi, Johs. Krogstie A/S og New-York Stempelfabrik A/S

Brevet var slik:

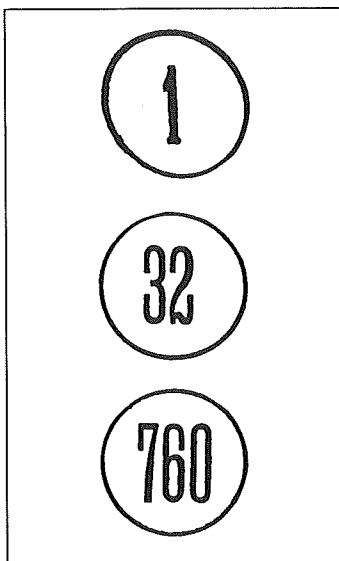
GUMMISTEMPLER

Postverket trenger inntil 800 gummistempler med 2 centimeters diameter og med fortløpende nummerrekke omgitt av en ring.

Som håndtak kan nyttes en ca. 2 cm. forlenging av selve stempelhodet.

Jeg tillater meg å imøsete det ærede firmas pristilbud og hurtigste leveringstid, sendt hit innen 10 ds.

Svarene forelå allerede den 9. og 10. juni. De billigste anbudene var fra Rich. Andvord (kr. 1,00 per stk.) og Johs. Krogstie (kr. 1,50 per stk.). Postintendanten finner nå ut at stemplene bør være noe større, 2,5 cm i diameter. De to firmaene skal ikke ha noe ekstra for denne øknin-

□ Prøvestemplene som Andvord leverte sammen med sitt anbud 10.6. Disse hadde en diameter på 2 cm.

gen i størrelse. Dessuten bestemmes det også nå at alle poståpneriene skal ha slike stempler.

Brevet nedenfor er et sammendrag av saksbehandlingen så langt. Det er laget av Postintendanten.

GUMMISTEMPLER FOR OBLATFORSEGLING

– 4 tilbud –

Rich. Andvord kr. 1,00 pr. stk., Johs. Krogstie A/S kr. 1,50 pr. stk., Ivar N. Gram kr. 2,05 pr. stk. (2,22), New York Stempelfabrik kr. 2,22 pr. stk.

Disse tilbud er innhentet under den forutsetning, at det skulde leveres 800 stempler og i en diameter på 2 cm.

Senere er det bestemt, at også poståpneriene skal ha stempler, og at diameteren skal være 2 1/2 cm.

De billigste av anbyderne er spurt, om dette vil ha noen innflytelse på prisen, men svaret er benektende.

Det kan bare leveres 200 stempler pr. uke, så det blir en langtekkelig affære før alle poststeder vil få stemp-

ler, men postkontorene får sendes først.

Billigste tilbud fra Rich. Andvord foreslås godtatt.

Stemplene foreslås levert med håndtak som vedlagte prøver. Vanlige håndtak vil foruten å være adskillig dyrere også forsinke leveringen.

Stemplene ble så bstilt hos Rich. Andvord den 16.6.1941.

Rich. Andvords fabrikk,
Nedre Vollgate 5/7,
Oslo

GUMMISTEMPLER FOR OBLATFORSEGLING

Etter det ærede firmas tilbud i skriv av 10. ds. tinges 4100 stkr. gummistempler med 2 1/2 cm diameter, med fortløpende nummerrekke omgitt av en ring og ellers som foreliggende prøve, pris kr. 1,00 pr. stk.

Levering så hurtig som mulig (ca. 300 stkr. pr. uke).

Firmaet bes være merksam på diameterstørrelsen. Om mulig bes et bedre håndtak levert. *) -2 av prøvestemplene følger vedlagt tilbake.

*) 7 cm langt.

Samme dato ble det bestilt oblater hos Rui.

Hr. gravør H. Rui,
Oslo

OBLATER FOR VERDIFORSEGLING

– Deres tilbud av 5. ds.

Jeg tillater meg å rekvirere følgende antall oblater (foreløpig levering):

6 000 000 stkr. trykt med rød trykkfarge.

1 500 000 stkr. trykt med blå trykkfarge.

Til oblatene brukes hvitt papir f.eks. som hitsendte prøve, merket d., med særskilt god gummiering, så oblatene fester godt.

Oblatenes diameter må ikke gjøres mindre enn 3 cm.

De oblater som er tinget

Pg. jnr. 578
1941

Rundskriv nr. 105.

Poststyret.

P.S.jnr. 1935/1941 B.

Oslo, den 23. juli 1941.

Rundskriv til postmestrene.

Forsegling av verdisingender.

Idet en viser til forskriftene i sirk. nr. 23/1941, meddeles at Poststyret samtidig med dette skriv sender Dem reglene for privates bruk av oblater og plomber ved forsegling av verdisingender.

Reglene, som er trykt på kartong av format som dobbelt brevkort, bes snarest mulig levert ut som adresseløs sending til handlende og kontorer i Deres postdistrikt.

For Postdirektøren
Kristensen
e.b.

P. S. Jnr. 580 A
41POSTSTYRET
INTENDANTURKONTORETP.S. Jnr. 77 161
41 J

Postmestren,

Borsgrunn.

Forsegling av verdipostsendinger.

-Mfr. sirk. nr. 23/1941.-

Med tilvisning til postkontorets rekvisisjon av
ds. sendes hermed:

..... 5000 stk. oblater m/rødt trykk
..... 20. " gummistempler nr. 1430-1449
..... 20. stk. stempler til bruk ved postap-

eriane og stempelputer vil bli ettersendt snarest mulig.

J. Ludvigsen
s.f.

Sirkulære
Poststyret.

Nr. 21 Fjlk. 1941.

Forsending av verdisingender.
Poststyret har vedtatt at verdisingender fra 1 august 1941 innst. sendes - som tidligere - i postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.

Forsending av oblater

1. Oblater som er gitt av Poststyret skal benyttes.
2. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
3. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
4. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
5. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
6. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
7. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
8. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
9. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
10. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.

Forsending av plomber

1. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
2. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
3. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
4. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
5. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
6. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
7. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
8. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
9. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.
10. Oblater som er gitt av andre skal benyttes til å trykke på postkassen og oblater med blå tryk skal benyttes til å trykke på postkassen. De skal være trykt på papir av god kvalitet og skal være glatte. De skal forsegles med oblater eller plomber.

Poststyret.
23-1941

med blå farge, bes levert i
pakninger á 1000 stk.

Pris kr. 1,00 pr. 1000 oblater.

Levering hurtigst mulig.

Rui fikk senere innvilget et tillegg på 15 øre per 1000 av de blå oblature som skulle pakkes i pakninger av 1000.

Saken ble sirkulærmeldt den 8. juli 1941. I rundskriv nr. 105 oversendes reglene. Samtidig begynner utsendingen av oblature og oblaturestemplene (se brev til postmesteren i Borsgrunn).

Forts. neste nr.

Kommende
auksjoner

21. januar 1989: Dano Frimerkeauksjoner i Oslo.

7.-9. april 1989: Kihlströms Frimärkshandel i Stockholm.

15. april: Dano Frimerkeauksjoner i Oslo.

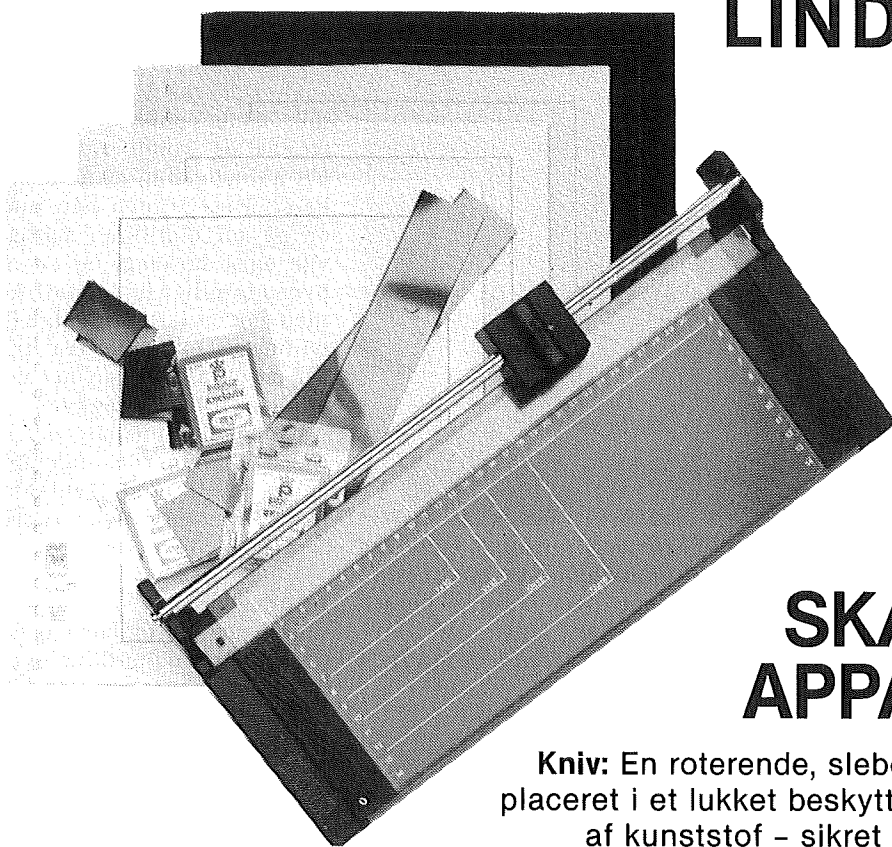
30. april - 5. mai: Habsburg, Feldman S.A. (All World) i Zürich.

7. oktober: Dano Frimerkeauksjoner i Oslo.

Ideelt til philatelister!

Til opbygning af exponater med LINDNER blanko-blade og PRINZ klemstriber og lommer. – Til fotoamatører og hobbyfolk, der vil have rette vinkler og korrekte afskæringer uden hak.

**LINDNER
LINDNER
LINDNER
LINDNER
LINDNER**

SKÆRE- APPARAT

Kniv: En roterende, sleben rundkniv placeret i et lukket beskyttelseshoved af kunststof – sikret mod uheld!
Udskiftelig kniv.

Udførelse: Automatisk fastholdelse af det materiale, der skal skæres.
Cm angivelse i hele skærelængden på presselinealen.
2 vinkel anlæg med cm inddeling.
Angivne mål for foto og DIN formater på anlægspladen.

OSLO:
Brunsæl Frimerker
Jan Nordhagen A/S
BERGEN:
Frimerkehuset A/S
SANDEFJORD:
CETA Frimerker
SARPSBORG:
NIRA Frimerker
SKIEN:
Nordfrim
STAVANGER:
Stavanger Mynt & Antik
TØNSBERG:
Tobaks & Frimerkeforretningen
TRONDHEIM:
Riibes Mynt & Frimerker

Skærebredde: 320 mm
Skærehøjde: 0,5 mm
Pladestørrelse: 320x150 mm

«HÅLOGALAND 88» — en positiv utstilling

Av Yngve H. Lundblad

Årets filateli-begivenhet i Nord-Norge var den regionale frimerkeutstillingen «Hålogaland 88» som ble holdt i perioden 11.–13. november. Arrangør var Hålogaland Filatelistklubb i Harstad.

Det var en dobbelt årsak til at Hålogaland Filatelistklubb hadde påtatt seg oppgaven med å arrangere denne utstillingen. Foruten et forsinket 35-års klubbjubileum, var det også 150 år siden «Prinds Gustav» ble satt inn i trafikken til og fra Nord-Norge, noe som skulle revolusjonere postgangen nordover. Så det var naturlig at temaet for utstillingen var «Posten i nord».

Hålogaland Filatelistklubb er i dag en aktiv 36-åring. Det var rundt 1952 at man kunne lese følgende annonse i lokalpressen:

«Frimerkesamlere.

Interesserte frimerkesamlere som vil være med å stifte en filatelistklubb, bes henvende seg til underskrevne Halfdan D. Johansen, Borkenes».

Annonsen hadde sin misjon; Hålogaland Filatelistklubb ble stiftet den 21. februar 1952.

«Hålogaland 88» er den tredje utstillingen som er

□ Juryens formann, Odd Harald Johannesen, med utstillingens «medaljer», porseleensplatter laget av Harstad-kunstneren Traude Løfvingmo.

blitt holdt i Harstad. Den første gikk av stabelen i 1976, så påny i 1982 – og altså i år igjen. «Hålogaland 88» var på vel 150 rammer, og det er faktisk den nest største frimerkeutstilling som er blitt holdt i Nord-Norge (bare Polarfilex 77 i Tromsø var større).

Utstillingen ble holdt i gymnastikksalen til Harstad ungdomsskole, som ligger i utkanten av Harstad sentrum. Det var et lokale som viste seg meget velegnet til et slikt arrangement.

De meget driftige arrangørene hadde værgudene med seg. Det var typisk «frimer-

kevær», noe som resulterte i at utstillingen ble godt besøkt. Det var til tider mye folk både rundt de enkelte stands og rundt rammene. En naturlig ting er å besøke handlernes stands når man er på en utstilling, søndag var også farsdag, og en av byens familier hadde tatt far med seg og lot ham velge de frimerker han ville fra kasser og utvalgshefter, det var vel noe til farsdagsgave?

Et positivt innslag var at Norsk julemerkesamlerforening og Harstad Myntsamlerforening også var representert med stands.

Katalogen

Som seg hør og bør var det også til denne utstillingen utgitt en egen katalog. Naturlig nok var det mye stoff fra regionen. Foruten det alle kataloger har med, så som hilser, oversikt over komité og jury, og oversikt over utstillingseksponatene, inneholdt katalogen artikler som: «Glimt fra Tjelsund posthistorie» av Terje Kvilstad, «Postgangen med lokalbåter i Harstad-området» av Lars Liahjell, «150-årsjubileum for Nord-Norges første dampskip» av Gunnar Melbøe og «Fra 9400 til 9499» av Jarl Arne Aspaker.

Katalogen var godt illustrert og er meget leseverdig. Interesserte kan sikkert få kjøpt den ved henvendelse til Hålogaland filatelistklubb, Postboks 485, 9401 Harstad.

□ Fra utstillingslokalet søndag formiddag, med publikum på leting etter «godbiter» i hefter og kasser.

Juryens beretning

Juryen for den regionale frimerkeutstillingen «Hålogaland 88» besto av Arvid Arnholdt, Narvik FK, Arne Bergan, Bergen FK, Sten Isaksen, Bodø FK og Odd Harald Johannessen, Troms FK, med sistnevnte som juryens formann. Som juryelever fungerte Yngve Lundblad, Troms FK, og Terje Kvilstad, Hålogaland FK.

Juryen gratulerte Hålogaland FK med en vellykket utstilling. Samlingene var godt montert, det var god belysning og god plass for tilskuere for å studere de utstilte eksponater. Juryens arbeidsforhold var godt tilrettelagt.

Juryen takket utstillere i innbudt klasse for deres fine eksponater, og utstillingskomiteen for gode arbeidsforhold. Juryen bemerket det gjennomgående høye nivå på de utstilte samlingene.

Juryen besluttet å dele ut følgende medaljer i konkurranseklasse:

VERMEIL-MEDALJE

Agnar Presterud: «Russland 1857–1933».

Sveinulf Hegstad: «Målselv postalt sett».

Gunnar Melbøe: «Posten i Ofoten gjennom 75 år».

(Norsk filatelistforbunds pris gikk til Melbøe for begge hans eksponater).

□ Guri Anne Hansen, Trondheim, viser frem sin sølvmedaljesamling «Nordens fugler» til Yngve H. Lundblad, Tromsø.

John Torstad: «Militer postkontroll og feltpost i Nord-Norge 1940».

(HFK æresmedlemmers pris).

STOR SØLVMEDALJE

Lars Salomonsen: «Annuleringer på 4 skilling Oscar».

(Hålogaland FK's pris).
Per Erik Knudsen: «Færøprovisorier 1919 og 1940/41».

(Troms FK's pris).

Jacob Schawland: «Finland».

Sigmund Botnedal: «Skipspost Norge–Storbritannia».

Olav Brekke: «Lillehammer postområde».

(Bodø FK's pris).
Harald Hallstensen: «Narviks posthistorie».

Arvid Jørgensen: «Troms fylke – postens utvikling fram til 1867».

Kjell Breivik: «Materica medica».

Gunnar Melbø: «Prinds Gustav» (Litteratur).

SØLVMEDALJE

Antero Väänänen: «Finland 1856–1901».

Kristian Aune: «Posthorn 1909–1929». (Junior).

(Narvik FK's pris).
Dag Røhjel: «Australia, a Part of the World». (Junior).

Guri Anne Hansen: «Nordens fugler». (Junior).

SØLVBRONSE-MEDALJE

Karstein A. Olsen: «Norge 1895–1929».

Jan Svendsen: «Færøene, glimt fra dansketiden».

Harry Swanljung: «New Zealand».

Harry Swanljung: «Finland 1875–1882».

Sigurd Tøllefsen: «Grønland 1904–1964».

Anders Roden: «Eritrea 1902–1955».

Reidar Sundsteigen: «Hjemstedssamling Laksevåg».

Kr. Wilhelmsen: «Norge i vid forstand».

Jarl Arne Aspaker: «Glimt fra Harstad postområde». (Junior).

Oddvar Edvardsen: «Varianthefte øre Haakon». (Litteratur). Med juryens lykkeønskninger.

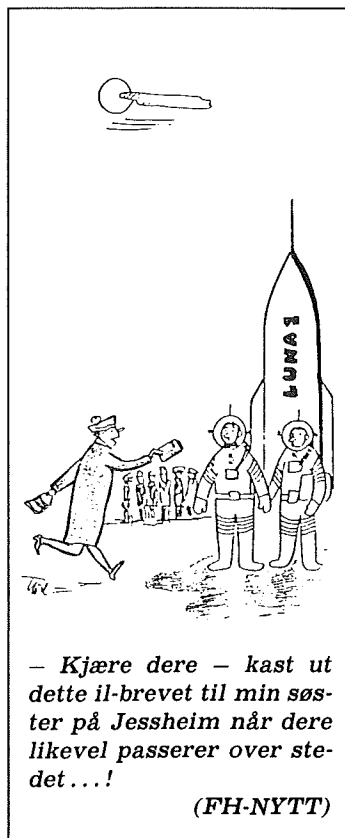
BRONSE-MEDALJE

Sigurd Tøllefsen: «Færøene 1919–1982».

Hålogaland Filatelistklubb: «Medlemsbladet «Dobeltfoten», årg. 1987».

DIPLOM

Charles Alfsen: «Utdrag av min danske brev- og kortsamling».

nft

Vi sakser

Dansk/svensk ekspressbrevpost uten tillegg

Skåningene nærmer seg Danmark – postalt. I Malmø og København finner man nå postkasser for nattlige brevforsendelser landene imellom: I Malmø finner man en ekte dansk rød postkasse og i København to gule svenske postkasser. Disse tømmes hver kveld, og posten befordres over «sundet».

Egentlig er dette et lite sidesprang fra overenskomsten innen den nordiske postunionen. I denne står det nemlig at nordiske brev tilhører klasse 02, hvilket innebærer at de skal bæres ut to dager etter at de er postlagt – ellers skal det være ekspressbrev-tillegg på dem.

Men dette er løst i Malmø og København, som jo utveksler mye post. Men brevene blir ikke merket på noen spesiell måte eller utstyres med spesielle stempler, så vi filatelister kan ennå ikke glede oss over dette – mer enn at brevene går fortere.

(SFF Filatelisten)

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER**Use our small advertisements****Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen**

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.*Small ads, must be paid in advance.**Use our postal account 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.**Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen sie auf unser Post-scheckkonto 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.***nft SELGES:****NORGE:** Prakt-Lux stemplede merker 1900-tal. Skriv efter liste med foto. C-G Rosensvärd, Mjölnerbacken 63, S-172 48 SUNDBYBERG.**NORGE:** NK24III lux trykksak till Sverige o NK 52 prima trykksak till Tyskland säljes. C-G Rosensvärd, Mjölnerbacken 63, S-172 48 SUNDBYBERG.**NORGE**/stpl.** 1855—1987. Nesten alt selges til 50—75% rabatt på HK 17. Returrett. Skriv etter ny tilbudsliste for høsten -88. Arne Myrvang, Hallagerbk. 10A, 1256 OSLO 12.**NORGE, kg.vare!** Et begrenset antall 1 kg TUB rødt segl 1981 (forsegl.), selges kr. 420,- inkl. porto. B. Rosén, Bruflata 15, 6600 SUNNDALSØRA.**ISLAND.** Stpl./**, FDC säljes till priser under halva katalogvärdet. Stort sortiment. Även års-satser Island, Färöar, Grönland och Åland. Prislista gratis. ISLAND-FILATELI, Box 2035, S-403 11 GÖTEBORG.**GAMMEL Hollandsamling,** AFA-88 ca. kr. 18 500,-, selges kr. 4 000,-. Do. Tyskland, AFA kr. 6 500,-, s. kr. 1 200,-. Bra kval. Myrdahl, Skogbrynet 35B, 1700 SARPSBORG. Tlf. 09/ 15 51 08.**EN LITEN TJENESTE** kan være en annen verd! Til seriøs motivsamling søkes: Særstempel Narvik 16/64 eller 10/65. Turistmarked. Motiv Peer Gynt på bukken. Kontakt Oddvar Sørbye, St. Mariegt. 95, 1700 SARPSBORG. Tlf. 09/ 15 63 19/14 22 21.**CODE NORGESUTVALG**/stpl.** sendes til gratis gj.syn. Alltid fulle hefter! 40—65% rabatt! Jan Moholt, N. Hagavei 15B, 3250 LARVIK.**MYE** bra stempler selges 3—4 ring m.m., også endel motiv-postkort! Jan Moholt, N. Hagavei 15B, 3250 LARVIK, tlf. 034/16 653.**DANMARK, GRØNLAND, FÆRØERNE** komplet prisliste over disse områder tilsendes GRATIS alle seriøst interesserede ved henvendelse til: CN FRIMÆRKER, Boks 248, DK-4000 ROSKILDE.**GRATIS SALGSKATALOG** som inneholder tilbud på Skandinavi og en del Vest-Europa tilsendes GRATIS til alle interesserede ved henvendelse til: CN FRIMÆRKER, Boks 248, DK-4000 ROSKILDE.**GRATIS PRISLISTE** over pakker og samlinger fra hele verden tilsendes GRATIS til alle seriøst interesserede ved henvendelse til: CN FRIMÆRKER, Boks 248, DK-4000 ROSKILDE.**UTVALGSHEFTER** fra en rekke land, spesielt Norden, Bund, Berlin, DDR sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.**NORSKE FRIMERKER.** Postverkets originale årssett. Norwex 80 I, II og III. Etterkrigsserier. Arkvarer. Store prisavslag. Priseks.: 1 kompl. årssettserie 1975—1982 kr. 350,-. Skriv etter prisliste til Odin Postordre, Postboks 41, 4208 SAUDASJØEN. Tlf. 04/78 14 04.**BILLIG!** 200 forskj. Grøn., Island, Færøyene kr. 125,-. 600 forskj. Norge kr. 300,-. Pkg. 4512513. Dan Tagesen, Bruvikvn. 10, 4017 STAVANGER.**USA-SAMLERE** se her. Mankolister behandles, priser vanligvis rundt 60% av Scott, for gode gjennomsnittsmerker. Nærmere opplysninger sendes på anmodning. Olav E. Skjervik, 4130 HJELMELAND. Tlf. (04) 44 07 17.**BE OM LISTE** over Norge^o/*/** 1855/1875 til ca. halv HK, samt gode tilbud over Danmark, Sverige og Island. S. H. Hofslundsengen, Boks 15, 5880 KAUPANGER.**DANMARK, GRØNLAND, FÆRØYENE **/stpl.** Detail og engros. Prisliste sendes gratis. B. Halling-Sørensen ApS, Tyge Krabbes vej 11, DK-2300 S.**BRUKTE BREV** med stemplede færøyske frimerker, forskjellige motiver, selges for god pris. Hesto Svømmehall FR-2080, HESTO, FÆRØYENE.**ISRAEL:** Join the Eilat Philatelic Club for new issue service at face value. Free 1988/89 year set, colorful catalogue and competitive prices and more advantages. P.O.Box 542, Eilat-ISRAEL.

USA-FILATELI. Godt utvalg i **/stpl. Nyhetsabo. og utvalg. Ny hovedkatalog og prisliste fra TBV-Kjøp, Boks 88, 1851 MYSEN.

800 FORSK. DANMARK - inkl. Færøerne og Grønland. Normalpris: 1.195,-. Specialtildbud, kun NKR 395,-. Færø-stempler på danske frimærker, 40 forsk. Kat.værdi ca. 650,-. Kun NKR 121,35. Portofrit ved forudbetaling til norsk giro: 1 99 61 98. Weibel, Fredensgade 20, DK-8000 ÅRHUS C.

UTVALG, en pris 50 øre, oppgi ønske. Returporto bet. Hans Nilsson, 2270 FLISA.

BREVKLIPP, 200 gr minst hälften storformat: Danmark, Finland eller Sverige Nkr 50:-. Portofr. vid förskottsbet. i sedlar eller till svenskt pgk. 9 91 59-6. Lennart Runfors, Gotlandsgt. 1, S-602 17 NORRKÖPING.

POSTFRISKE ARK selges til portoverdi: NK 213 kr. 100,-, NK 782-84 kr. 152,50, NK 789 kr. 180,-, NK 812-13 kr. 152,50, NK 835-37 kr. 152,50, NK 898-900 kr. 195,-. Henning Larsen, Høvikveien 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02/53 37 20.

SALG AV POSTFRISKE ARK: NK 200 kr. 190,-, NK 202 kr. 230,-, NK 343 kr. 140,-, NK 443-444 kr. 170,-, NK 745 kr. 140,-, NK 755 kr. 100. Henning Larsen, Høvikveien 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02/53 37 20.

KOMPLETTE POSTFRISKE SERIER: NK 386-87 kr. 22,-, NK 388-92 kr. 22,-, NK 479-80 kr. 25,-, NK 509-10 kr. 25,-, NK 513-29 kr. 150,-, NK 595-98 kr. 18,-. Henning Larsen, Høvikveien 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02/53 37 20.

NORGE/stpl./FDC** rimelig til salgs, opptil 60% rabatt. Be om gratis liste. H. Sørensen, Nygårdslien 26, 5034 Y. LAKSEVÅG.

nft

UTVALG ØNSKES:

RØROS OG OMEGN FK søker bedre utvalg hele verden. 5% klubbprov. Returporto belastes eier. Bytteleder Einar Sørensen, Mælan 3, 7460 RØROS.

FARSUND F.F. søker utvalg fra Norden, V.-Europa, Canada, USA, Australia, Sovjet, Polen, samt norske brev og kort stemplet før 1955. 10% prov. Sirk.tid ca. 4 mnd. Bytteleder Bjørn M. Vik, Kanesletta 11, 4550 FARSUND.

DRAMMEN FK ønsker utvalg av frimerker og brev. 5% prov. og returporto belastes selger. D.F.K., Boks 2335, 3003 DRAMMEN.

HALDEN FK ønsker spesielt gode utvalg fra Norge, samt Norden og Vest-Europa. 5% prov. til klubben. Returporto belastes selger. Bytteleder: S. Løkkeberg, Torpedalsvn. 30, 1790 TISTEDAL.

BRYNE FK ønsker utvalgshefter fra Norge, Danmark, Åland, Finland, Færøyene, Grønland, Island, Malta, Frankrike før 1940, tyske småstater og Australia. 10% prov. til klubben. Returporto belastes selger. Bytteleder Georg Rosland, Steinsland, 4340 BRYNE.

FLORØ FK ønsker utvalg hele verden. 10% prov. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder John Tuftedal, Vestnesvn. 14, 6900 FLORØ.

AALESUND FK ønsker utvalg Norge, Europa og Brit. ko. før 1936, brev og stempler fra Sunnmøre. 10% prov. Aalesund FK v/byttelederen, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

nft

ØNSKES:

AUSTRALSKE MERKER, brever, helsaker, følgebrev o.l. av bedre kvalitet søkes. Spesielt interessert i Georg V og kengurumerker. Dag Røhjel, Nordre Hallsetv. 46, 7023 TRONDHEIM.

PERFINS (beskyttelsesperforeringer) fra Danmark, Norge, Sverige, Finland søkes. Små og store mengder. Kontant/bytte. Aage Kristensen, Torupgårdsvej 2, Terp, DK-8860 ULSTRUP. 06-46 45 00.

VI KJØPER storformat Norge på papir (kg. vare). Bredenhof, Bovensraat 286A, NL-3077 BL ROTTERDAM, Holland.

3 KG MED BREVKLIPP, minneark og div. fra Sovjet, ønskes kjøpt. Send pristilbud. Bjørn M. Vik, Kanesletta 11, 4550 FARSUND.

MOTIVER OLIEINDUSTRI, alle aspekter, hele verden stpl./ustpl./helsager/FDC. Haves: DK FDL 1966-74/blandet/kontant. Jan Selsmark, Jævergang 27, DK-3460 BIRKERØD.

nft

BYTTE M.M.:

ER INTERESSERT i å komme i kontakt med samlere av Mexico for kjøp/bytte. Jørgen Boldreel, Provste Parkvej 20, DK-8270 HØJBJERG.

STPL. norsk, Scand., engelsk, amer., kjøp eller salg, bytte nye eller gamle. R. F. Lalicán, Alnafet gt. 8, 0192 OSLO 1.

BEDRE RUNDSTPL. Norge gis mot Norden, Engl., USA og V.-Tyskland. Gir 5 mot 1. Skriv til T. Corneliusen, Boks 92, 4891 GRIMSTAD. Bruk postkort!

ALSTAHaug OG OMEGN FILATELISTKLUBB,

Postboks 38, 8801 Sandnessjøen.

ALTA FRIMERKEKLUBB,

Postboks 1255,
9501 Alta.

ARENDAL FILATELISTKLUBB,

Postboks 154, 4801 Arendal.

ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,

Kont. Ole Gulliksen,
Fredbos vei 57, 1370 Asker.

ASKER OG BÆRUM

FRIMERKEKLUBB,

Postboks 536, 1301 Sandvika.

BARDUFOS FILATELISTKLUBB,

Boks 7, 9201 Bardufoss.

BERGENS FILATELIST-KLUBB,

Boks 846, 5000 Bergen.

BODØ FILATELISTKLUBB,

8000 Bodø.

BRYNE FRIMERKEKLUBB,

Boks 300, 4341 Bryne.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB,

Postboks 2335 Strømsø,
3003 Drammen.

EGERSUND FILATELISTKLUBB

Postboks 103, 4371 Egersund.

ELVERUM MYNT- OG FRIMERKEKLUBB

Envern. 18, 2400 Elverum.

FARSUND FILATELIST-FORENING,

Boks 146, Farsund.

FAUSKE FILATELISTKLUBB,

Møllvn. 24A, 8200 Fauske.

4-SKILLING BLÅ,

v/Otto Fotland, Stasjonsgt. 20B,
3040 Gulslogen.

FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,

Postboks 97, 4401 Flekkefjord.

FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,

Postboks 536, 1620 Gressvik.

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,

Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.

FØRDE FRIMERKEKLUBB,

Boks 422, 6801 Førde.

GJØVIK FILATELISTKLUBB

Box 212, 2801 Gjøvik.

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 3, 4891 Grimstad.

HADELAND FRIMERKEKLUBB,

Boks 150, 2760 Brandbu.

HALDEN FILATELISTKLUBB,

Boks 2028, Gløne, 1751 Halden.

HAMAR FILATELISTKLUBB,

Boks 486, 2301 Hamar.

HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,

Postboks 1156, 9601 Hammerfest.

HAREID OG ULSTEIN

FRIMERKEKLUBB,

v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.

HAUGESUND FILATELISTKLUBB,

Boks 525, 5501 Haugesund.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,

Postboks 1225, Flattum,
3501 Hønefoss.

HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,

Boks 485, 9401 Harstad.

IBESTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 67, 9450 Hamnvik.

JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,

Boks 120, 2051 Jessheim.

KARMØY FRIMERKEKLUBB,

Postboks 29, 4270 Åkrehamn.

KONGSBERG FILATELISTKLUBB,

Postboks 243, 3601 Kongsberg.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,

Boks 301, Kristiansand.

KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,

Boks 390, 6500 Kristiansund N.

KVÆFJORD FILATELISTKLUBB,

Boks 163,
9410 Borkenes.

LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,

Boks 32, 2601 Lillehammer.

LOFOTEN FILATELISTFORENING,

Postboks 300, 8370 Leknes.

LUND FILATELISTKLUBB,

4460 Moi.

MANDAL FILATELISTKLUBB,

4500 Mandal.

MOLDE FILATELISTKLUBB,

Postboks 470, 6401 Molde.

MOSS FILATELISTKLUBB,

Postboks 418, 1501 Moss.

NANNESTAD FRIMERKEKLUBB,

Postboks 60, 2030 Nannestad.

NAMSOS FRIMERKEKLUBB,

Boks 20, 7801 Namsos.

NARVIK FILATELISTKLUBB,

Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.

NESODDEN FRIMERKEKLUBB,

Boks 147, 1450 Nesoddtangen.

NITTEDAL-HAKADAL

FRIMERKEKLUBB

Postboks 20, 1482 Nittedal.

NORDENFJELDSKE

FILATELISTFORENING

Boks 690, 7001 Trondheim.

NORDRE VESTFOLD

FILATELISTKLUBB,

Postboks 56, 3081 Holmestrand.

NOTODDEN FILATELISTKLUBB,

Postboks 20, 3671 Notodden.

ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,

Boks 211, 5751 Odda.

OPPDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 75, 7341 Oppdal.

OS FRIMERKEKLUBB,

v/R. Mowinkel Nilsen,

Myrvollen 9, 5200 OS.

OSLO FILATELISTKLUBB,

Boks 298, Sentrum 0103,

Oslo 1.

POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,

Boks 169, 8601 Mo i Rana.

RAUFOSS FRIMERKEKLUBB

Postboks 11, 2831 Raufoss.

RINGEBU FILATELISTKLUBB,

2630 Ringebu.

SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,

Postboks 272, 3201 Sandefjord.

SANDNES FILATELISTKLUBB,

Boks 406, 4301 Sandnes.

SARPSBORG FILATELISTKLUBB,

Eilertsensv. 6, 1700 Hafslundsøy.

SENTRUM FILATELISTKLUBB,

Boks 614, Sentrum, Oslo 1.

SKEDSMO FRIMERKEKLUBB,

Postboks 31, 2001 Lillestrøm.

SKIEN FILATELISTKLUBB,

Boks 211, 3701 Skien.

SOGNDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 195, 5801 Sogndal.

STATFJORD FILATELISTKLUBB,

Statfjord «A», 5069 Bergen Lufthavn.

STAVANGER FILATELIST-KLUBB,

Postboks 604, 4001 Stavanger.

STEINKJER FRIMERKEKLUBB,

Boks 1056, 7701 Steinkjer.

STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 46, 7501 Stjørdal.

STORD FRIMERKEKLUBB,

Boks 176, 5400 Stord.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,

Postboks 171, 9901 Kirkenes.

TJØME FILATELISTKLUBB,

Postboks 34, 3145 Tjøme.

TROMS FILATELISTKLUBB,

Boks 1044, 9001 Tromsø.

VADSØ FILATELISTKLUBB,

Postboks 35, 9801 Vadsø.

VARDØ FRIMERKEKLUBB,

Nordre Langgt. 10, 9950 Vardø.

VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,

Boks 162, 8430 Myre.

VOSS FRIMERKE- & MYNTKLUBB,

Boks 390, 5701 Voss.

VÅGÅ FILATELISTKLUBB,

2680 Vågåmo.

ØRSTA FILATELISTKLUBB,

6172 Håvoll.

AALESUND FILATELISTKLUBB,

Postboks 612, 6001 Ålesund.

ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,

Boks 62, 6301 Åndalsnes.

ÅS FILATELISTKLUBB,

v/Karl-Jan Erstad,
Måltrostveien 1, 1430 Ås.

Tilsluttede klubber:

NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,

c/o Postmuseet, Postboks 1051,

Sentrum 0104, Oslo 1.

LANDSFORENINGEN FOR NORSKE

MOTIVSAMLERE,

Postboks 49, 5032 Minde.

NORSK FILATELISTFORBUNDS

UNGDOM,

Postboks 875, Sentrum 0104, Oslo 1.

Nyhetsabonnera nu - Vinn 2 st FDC NORDIA -66, Finland

värda 225 svenske kronor per st. Lottas ut gratis bland nya abonnenter i Norge för länder eller motivområden. För hela 1989 alltså. **FDC med tre märken. Också utstillingsbiljetter gratis.**

Årsset billigt: Finland 1985 120,00, Julmärken Finland 1980-87 42,00 i mapp.

Åland		Grönland		Färöarna	
1985	50.00,	1986	72.00	1983	93.00
1987	62.00,	1988	56.00	1984	50.00
				1985	90.00
				1986	44.00
				1987	108.00
				1988	102.00
ARBA NUTT LAND		1983 Grönland 1000 år			
Årsset 1986	116.00	Högv. i mapp 60.00			
Årsset 1987	85.00	Franska Andorra årsbok 1987, likn. Frankrike 1987			
Årsset 1988	116.00	Fin med avtryck endast 46.00, mycket fin 120.00.			

Motivkataloger billigt: 1988 Collect Birds on stamps säljes för 65.00 + porto 20.00,

Facit 1989 special 130,00 + porto 20.00 Norden.

1989 Collect British Stamps 35.00, Collect channel is and Isle of Man Stamps Stanley Gibbons som omfattar allt till och med julmärkena 1988.

CATS ON STAMPS Amerikansk katalog 1988 i två delar Nkr 70.00.

Gerlingers musikkatalog med 7500 märkenfr 1985 med tre tillägg 260,00

Gerlingers svampkatalog t.o.m. märken 25 maj 1988,endast 100,00 + porto

Gerlingers Picassokatalog från 1987kostar 80.00 + porto 12.00

Gerlingers sjakkatalog 2 1986kostar 80.00 + porto 12.00

Siegers tyska block Västeuropa 1989pris 126.00 + porto 16.00

Siegers tyska FN + Europa Ceptpris 75.00 + porto 16.00

Bibeln på frimärken del 1 Old Testament Ajman-Israelpris 135.00 + 16.00

Bibeln på frimärken del 2 Old Testament Israel-Zambiapris 145.00 + 16.00

Del 2 kommer i början av nästa år. Det är en mycket lyxig katalog i A4-format och cirka 100 sidor per del. Avbildar nästan alla frimärken och alla citat från bibeln är översatt till engelska.

Alla mycket välkomna med beställningar till postgiro Oslo 1 98 38 99.

GLENTONS FRIMÄRKEN, Prästgatan 32B, 570 02 Stockaryd, Sverige.

Alla kunder och vänner önskas en go jul och ett godt ny år 1989.

Portofritt ved 265,00 NOK utom för katalogerna.

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.

Kontortid: Tirs., ons. og tors. 10-15. Tlf.: (02) 41 61 40.

Sekretær: Efrén Rebollo, postboks 875, Sentrum, 0104 Oslo 1.

FORBUNDSSTYRET

President: Ingolf Kapelrud, Sjøråkn. 1, 4070 Randaberg.

Visepresident: Erling Aune, Granlia 28B, 5080 Eidsvåg i Åsane.

Styremedlemmer: Torbjørn Hallgren, Stubbsvingen 46, 7036 Trondheim, Per Kindem, Stubberudvn. 12, 1750 Halden, Torbj. Larsson-Fedde, Skottegt. 4, 4550 Farsund, Sven Andersen, Langåsvn. 9, 0880 Oslo 8, Ivar Sundsbø, Jomfrustien 12C, 1179 Oslo 11.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.

Tlf. 07/92 01 37.

Forretningsfører:

TOR SKAUGE, Boks 2517, N-7002 Trondheim.

Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)

Postgiro nr. 359 7200. Bankgiro 5361.64.21928

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1989 kr. 130,00

Annual Subscription to Europe kr. 145,00

Subscription outside of Europe by air mail: ... kr. 155,00

Løssalgspris kr. 15,50.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms.

Opplag 7600 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.

Bestillinger på tidsskrift, sætrykk, enkelte numre samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsfører.

Annonsepriser for 1989
norske annonsører:

2. omslagsside	kr.	2650,00 + mva
3. omslagsside	kr.	2650,00 + mva
4. omslagsside	kr.	2900,00 + mva
1/1 side	kr.	2350,00 + mva
1/2 side	kr.	1450,00 + mva
1/4 side	kr.	950,00 + mva
1/8 side	kr.	750,00 + mva

Advertising rates for 1989
foreign advertisers:

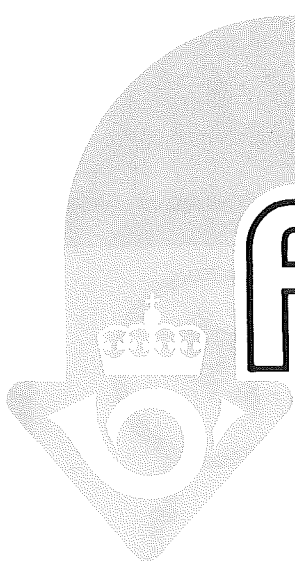
kr.	2650,00 net
kr.	2650,00 net
kr.	2900,00 net
kr.	2350,00 net
kr.	1450,00 net
kr.	950,00 net
kr.	750,00 net

Anzeigenpreise für 1989
die Ausländer:

kr.	2650,00 net
kr.	2650,00 net
kr.	2900,00 net
kr.	2350,00 net
kr.	1450,00 net
kr.	950,00 net
kr.	750,00 net

TRYKK: ADRESSEAVISEN OFFSET, TRONDHEIM

ISSN 0332-8848 Innleveringssted: 7000 Trondheim

NYTT FRA POSTEN

Vi minner om . . .

- at særfrimerker utgitt før 1.1.1988 inndras for salg ved postkontorene *31.12.1988*.
- at årssett norske frimerker for 1984 og 1985 og miniatyrarket BALLSPORT utgitt 7.10.1988 kan kjøpes/bestilles ved postkontorene *innen 31.12.1988*. Deretter vil de bli tatt ut av salg.

GOD JUL
og
GODT NYTTÅR

ønsker vi alle vår forbindelser, frimerkevenner, museumsvenner og alle lesere av Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

POSTENS FILATELITJENESTE - POSTDIREKTORATET - POSTMUSEET

XX 0106356 A043 11
SUNDSBØ IVAR JOHAN
JOMFRUSTIVN 12 C
1179 OSLO 11

nmeldes for

er

For klubbmedlemmer til vedk. klubb

Vi arrangerar de
**INTERNATIONELLA
AUKTIONERNA**

Vilken typ av material Ni än har, så
kontakta oss omgående för inlämning
till nästa internationella auktion.

POSTILJONEN AB

Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-72290.
Besöksadress: Södra Tullgatan 3

! Däravsk. Skandia-Postiljonen A/S, Trommesalen 7, DK-1614 Köpenhamn V. tel (01)22 03 00

